

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавська державна аграрна академія
Освітня програма	37268 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавська державна аграрна академія
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37268
Назва ОП	Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Ковтун Олена Анатоліївна, Кривошеєва Віталіна Віталіївна, Гавловська Наталія Іванівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.06.2021 р. – 09.06.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/7164/vidomostimen.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/7530/programamen.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальне враження від ОНП “Менеджмент”, що реалізується в ПДАА є позитивним. ОНП має перспективи розвитку та вдосконалення. Особливо слід відмітити дієвий механізм профорієнтації, системну роботу кафедри, що позитивно відображається на контингенті здобувачів ОНП. Цілі ОНП відповідають місії та стратегії ЗВО. Унікальність ОНП “Менеджмент” полягає у формуванні системного науково-управлінського світогляду, формування нових управлінських знань та навичок щодо розвитку організацій з урахуванням глобалізаційної, галузевої (особливо агропродовольчої) специфіки та безпекової складової. Під час розробки та модернізації ОНП залучено потенційних роботодавців та наукову спільноту. Структура та зміст ОНП повністю відповідає предметній області спеціальності 073 “Менеджмент” та формує гармонійний баланс між ОК, що дозволяє досягти ПРН. ОНП сформована в рамках відомої в Україні та зарубіжних країнах наукової школи, що функціонує на базі кафедри менеджменту, а саме: “Методологія та практика сучасного менеджменту”. В ПДАА створено належні умови для проведення разових захистів. За ОНП “Менеджмент” з жовтня 2020 р. по травень 2021 р. захищено 6 дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії спеціальності 073 “Менеджмент”, та діє спеціалізована рада Д 44.887.01 для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) економічних наук за спеціальностями 08.00.03 та 08.00.04. Організація освітнього процесу у ПДАА, у тому числі за ОНП, характеризується високим рівнем публічності та прозорості. Також ЗВО популяризує академічну доброчесність. Заклад має високий рівень кадрового, матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення. Створено умови для навчання осіб з особливими потребами. Загалом ОНП “Менеджмент” відповідає вимогам законодавства та критеріям оцінювання якості освітньої програми, всі суб'єкти її реалізації демонструють активний пошук шляхів її розвитку та удосконалення з урахуванням кращих світових та вітчизняних практик.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП має чіткі перспективи розвитку та вдосконалення. ОНП “Менеджмент” має чітко визначені цілі, які відповідають місії та стратегії ПДАА. Структура та зміст ОНП повністю відповідає предметній області спеціальності 073 “Менеджмент”, логічно побудована, формує гармонійний баланс між ОК, що дозволяє досягти ПРН. До розробки та реалізації ОНП залучаються стейкхолдери, більшість їх рекомендацій було враховано. Структура та зміст ОК регулярно переглядаються та оновлюються з метою забезпечення їх відповідності вимогам часу. Правила прийому та Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти чіткі, зрозумілі, враховують особливості ОНП “Менеджмент” та не містять будь-яких дискримінаційних положень. Форми, методи навчання і викладання на ОНП сприяють досягненню заявлених у ОНП цілей та ПРН, базуються на врахуванні студентоцентрованого підходу і принципів академічної свободи. Академічна та професійна кваліфікація НПП високо корелює із ОК та забезпечує досягнення визначених ОНП цілей та ПРН. У ЗВО створено належні умови для проведення разових захистів, що підтверджується проведеними захистами 6 дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії спеціальності 073 “Менеджмент”. ПДАА має високий рівень матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення. Наявний високий рівень інформаційно-консультативної підтримки здобувачів з боку адміністрації ЗВО, зокрема через співпрацю з органами студентського самоврядування. Унікальною практикою є функціонування в ПДАА Освітнього омбудсмена та Психологічної служби ПДАА. Зміст ОНП “Менеджмент” відповідає науковим інтересам аспірантів, а їх наукова діяльність відповідає напрямку досліджень наукових керівників. Здобувачі активно долучаються до освітньо-наукової діяльності кафедри, беруть участь у написанні наукових статей, монографій тощо. ПДАА популяризує академічну доброчесність.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

В ОНП “Менеджмент” структурно-логічна схема не дозволяє відслідкувати логічну послідовність вивчення ОК ОНП, що потребує коригування. У НП містяться неточності (у графіку навчального процесу - не зрозуміло чи виконується наукова складова протягом усього періоду навчання, не наведено форму підсумкового контролю за ОК “Педагогічна практика”, кількість аудиторних годин протягом тижня не корелюється з загальним обсягом годин), що потребує коригування. У НП за ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях” зазначено дві форми підсумкового контролю - екзамен та інші види робіт, а у ОНП та робочій програмі навчальної дисципліни лише екзамен, що потребує узгодження. У програмі вступних випробувань наведено застарілу літературу, яку варто переглянути. Здобувачі не використовують можливість визнання результатів навчання отриманих за моделлю неформальної освіти, що потребує посилення їх інформування. Визначено певну невідповідність за ОК1 “Англійська мова для науковців”: у НП передбачено лабораторні заняття, а в робочій програмі навчальної дисципліни - практичні (семінарські) заняття, що потребує узгодження. Відсутня пропозиція відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку ПДАА для підвищення кваліфікації НПП, які залучені до викладання в ОНП “Менеджмент” з фокусуванням на питаннях управління в агропродовольчій та природоохоронній галузі, що потребує розробки плану заходів з підвищення кваліфікації з урахуванням фокусу ОНП. Інформація щодо працевлаштування випускників розміщена на веб-сайті університету не містить пропозицій для випускників ОНП “Менеджмент”, що потребує оновлення сторінки “Пропозиції щодо працевлаштування” та розміщення пропозицій для випускників ОНП “Менеджмент”. Недостатня залученість здобувачів до міжнародних наукових проєктів та програм академічної мобільності, що потребує активізації використання існуючого потенціалу внутрішньоукраїнської та міжнародної співпраці ПДАА.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ЕГ встановлено, що мета ОНП “Менеджмент” відповідає “Стратегії розвитку ПДАА на 2020-2025 роки” (<http://surl.li/riss>, <http://surl.li/tkda>) де визначено місію, яка полягає у створенні, збереженні, примноженні, поширенні знань, зокрема в агропродовольчій галузі, управлінсько-адміністративній діяльності шляхом забезпечення високої якості підготовки фахівців відповідно до діючих міжнародних і вітчизняних стандартів вищої освіти, потреб стейкхолдерів та вимог до високого рівня конкурентоспроможності випускників на ринку праці, підвищення їх професійної мобільності. Академія формує високоосвічену, національно свідому, добросчесну особистість, здатну творчо мислити і діяти толерантно та відповідально. Окрім того, мета ОНП “Менеджмент” відповідає “Концепції освітньої діяльності ПДАА” (<http://surl.li/vbkt>) де визначено мету освітньої діяльності - підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринку праці фахівців для підприємств усіх форм власності, наукових та освітніх установ, органів державної влади і управління за всіма рівнями вищої освіти, утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей. Метою ОНП “Менеджмент” (<http://surl.li/uhwp>) є підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір професіоналів доктора філософії, здатних до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності, викладацької роботи у закладах вищої освіти. Отже, мета ОНП “Менеджмент” цілком відповідає місії, що визначена у “Стратегії розвитку ПДАА на 2020-2025 роки” та меті освітньої діяльності, що наведена у “Концепції освітньої діяльності ПДАА”, зокрема у підготовці висококваліфікованих, конкурентоспроможних професіоналів. Основний фокус ОНП “Менеджмент” (<http://surl.li/uhwp>) полягає у формуванні системного науково-управлінського світогляду, розуміння основ академічної культури та здатності до переосмислення, аналізу існуючих парадигм, формування нових управлінських знань та навичок щодо розвитку організації з урахуванням глобалізаційної, галузевої (особливо агропродовольчої) та безпекової складової, а акцент - на здобутті навичок, знань та вмінь з менеджменту, який передбачає організаційно-управлінську, аналітичну, наукову, педагогічну, безпекову діяльність щодо теоретичної та практичної сфери менеджменту.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під час розробки ОНП було залучено потенційних роботодавців та наукову спільноту, що надали відповідні рецензії на ОНП “Менеджмент”, а саме: директора міськрайонної філії Полтавського обласного центру зайнятості - П.П. Петренко (<http://surl.li/vntg>); директора ТОВ “НЦСМС” - Л.В. Тюркіна (<http://surl.li/vnth>, <http://surl.li/vntn>); д.е.н., проф., заст. директора з НІР - завідувач відділу земельних відносин та природокористування Національного наукового центру “Інститут аграрної економіки” - О.В. Хомаківська (<http://surl.li/vntk>, <http://surl.li/vntm>); заст. директора Департаменту - нач. у-ня стратегічного планування та регіонального розвитку Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської ОДА - О. Онупко (<http://surl.li/vntr>). У ЗВО поводяться зустрічі аспірантів з групою забезпечення спеціальності 073 “Менеджмент” та представниками роботодавців (<http://surl.li/svmv>). Роботодавці приймають участь у засіданні кафедри з метою внесення своїх пропозицій для вдосконалення ОНП “Менеджмент”: Тюркіна Л.В. порадила перемістити ОК “Методика викладання менеджменту у вищій школі” до вибіркового, а ОК “Стратегія менеджменту” включити до переліку нормативних ОК; Онупко О.М. підтримала озвучені пропозиції і запропонувала змінити вид семестрового контролю ОК “Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі”, ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях” з заліку на екзамен (пр. №9 від 23.12.2019р., <http://surl.li/vnqd>); Хомаківська О. запропонувала більше увагу звернути на основний фокус ОНП; Тюркіна Л. та Онупко О.М. запропонували внести правки до складової ОНП “Особливості ОНП” (пр. №13 від 16.12.2020р., <http://surl.li/vnqo>). ЕГ відзначає позитивною практикою наявність та доступність розробленої анкети для опитування стейкхолдерів-роботодавців (<http://surl.li/tjck>), але на сайті доступні результати опитування лише здобувачів. Здобувачі беруть участь у процедурах забезпечення якості через членство в раді молодих вчених, у роботі проектної групи з розробки та супроводження ОНП, анкетному опитуванні (<http://surl.li/vocv>; <http://surl.li/vocq>; <http://surl.li/vocu>; <http://surl.li/vodb>; <http://surl.li/vode>; <http://surl.li/swug>; <http://surl.li/vodk>; <http://surl.li/vodn>; <http://surl.li/sxdq>), також аспіранти приймають участь в засіданнях кафедри і висловлюють свої пропозиції щодо вдосконалення ОНП. Так, Лопушинська О.В. запропонувала зменшити на 1 кредит ОК1 “Англійська мова для науковців” та збільшити на 1 кредит ОК9 “Сучасні та класичні теорії менеджменту”

та перевести ОК “Актуальні проблеми детінізації економіки та управління безпекою підприємства” з вибіркових до обов’язкових, Вовк М.О. вказав на необхідність внесення змін до розділу “Структурно-логічна схема” та розділів 4 та 5 ОНП (пр. №9 від 23.12.2019р., <http://surl.li/vnqd>; пр. №13 від 16.12.2020р., <http://surl.li/vnqo>).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОНП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, зокрема було проаналізовано затребуваність фахівців спеціальності 073 “Менеджмент”, і визначено, що фахівці з менеджменту входять в топ-20 професій 2020р. Щодо галузевого та регіонального контексту, то Полтавська область має аграрне спрямування (Операційна ціль 3.2. Інфраструктурний розвиток територій та пріоритетна увага сільській місцевості), що відповідає спрямуванню ЗВО та напрямам наукових досліджень аспірантів ОНП “Менеджмент” (Сценарій розвитку Полтавської області до 2027 року, <http://surl.li/vnre>). Під час відеозустрічі з гарантом та відкритої зустрічі наголошувалося, що в Полтавській області налічує багато переробних підприємств, що сприяє розвитку сільського господарства та існує потреба у фахівцях управлінцях для забезпечення агропродовольчого сектору. До рецензування ОНП залучаються фахівці галузі, що відображено у протоколах засідання кафедри (пр. №9 від 23.12.2019р., <http://surl.li/vnqd>; пр. №13 від 16.12.2020р., <http://surl.li/vnqo>). При започаткуванні та модернізації ОНП “Менеджмент” було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП, зокрема ХНЕУ ім. С. Кузнеця: інтегральна компетентність, ФК4, ФК5, ПРН2, ПРН3; КНЕУ ім. В. Гетьмана: інтегральна компетентність, ЗК1, ЗК2, ФК1, ПРН2; ЛНУ ім. І. Франка: ФК3, ПРН2, ПРН3, ПРН6-ПРН8; ГО “Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку” (Київ - Брно, Чехія): ОК7; ISMA. Field of study: management, administration and real estate management. “Business management” (Латвія): ОК6, ОК7.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 073 “Менеджмент” для третього рівня вищої освіти не затверджено, тому ОНП “Менеджмент” розроблялася у відповідності до Національної рамки кваліфікації (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 р. № 519), Постанови КМУ від 23.03.2016 р. №261 “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)” та враховано проект стандарту вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня ступінь вищої освіти Доктор філософії галузі знань 07 “Управління та адміністрування”, спеціальність 073 “Менеджмент” 2018 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

В ОНП “Менеджмент” чітко визначені цілі, які відповідають місії та стратегії ПДАА та відображають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці. Під час формулювання цілей та ПРН ОНП було вивчено та враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП. До розробки та реалізації ОНП залучаються стейкхолдери, більшість їх рекомендацій було враховано. Наявні анкетування здобувачів з метою врахування пропозицій щодо покращення змісту, якості та результатів навчання за ОНП. Існує зацікавленість роботодавців у випускниках ОНП “Менеджмент”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Відсутність анонімних on-line опитувань роботодавців та наукової спільноти. Рекомендовано: унормувати на постійній основі проведення анонімних on-line опитувань усіх стейкхолдерів та оприлюднення результатів опитування на сайті ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ встановила, що у ЗВО проектування та цілі ОНП відповідають місії та стратегії ЗВО, визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів, розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП. Слабкими сторонами визначено відсутність анонімних on-line опитувань роботодавців та наукової спільноти. Зазначені слабкі сторони можуть бути швидко усунені. Враховуючи зазначені сильні та слабкі сторони ЕГ вважає, що ОНП за Критерієм 1 відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОНП (2016р., 2017р., 2018р., 2019р., 2020р.) за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти ступеня доктор філософії за спеціальністю 073 Менеджмент представлені на сайті ПДАА (<http://surl.li/vibv>). ОНП “Менеджмент” передбачає виконання освітньої та наукової складових. Обсяг освітньої складової ОНП 2020р. становить 60 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5, п. 6 ЗУ “Про вищу освіту” та п. 26 Постанови КМУ №261. В ОНП “Менеджмент” (відповідно до Постанови КМУ №261, п. 27) передбачено чотири складові, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій: 1) освітня складова, що формує знання зі спеціальності 073 “Менеджмент” (2 нормативні дисципліни: ОК “Стратегії менеджменту” обсягом 5 кредитів ЄКТС та ОК “Сучасні та класичні теорії менеджменту” обсягом 8 кредитів ЄКТС); 2) освітня складова, що формує загальнонаукові (філософські) компетентності, спрямовані на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (2 нормативні дисципліни: ОК “Філософія науки” обсягом 3 кредити ЄКТС та ОК “Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі” обсягом 3 кредити ЄКТС); 3) освітня складова з набуття універсальних навичок дослідника (3 нормативні ОК “Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальна власність” обсягом 3 кредити ЄКТС, ОК “Методологія та організація управлінських досліджень” обсягом 7 кредитів ЄКТС, ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях” обсягом 3 кредити ЄКТС); 4) освітня складова, що формує мовні компетентності іноземною мовою (1 нормативна ОК “Англійська мова для науковців” обсягом 6 кредитів ЄКТС). Окрім того, в обов'язковій частині ОНП передбачено ОК “Педагогіка вищої школи” обсягом 3 кредити ЄКТС та ОК “Педагогічна практика” обсягом 3 кредити ЄКТС. Нормативні ОК ОНП “Менеджмент” складають 44 кредити ЄКТС, і становлять 73,3%, а варіативні ОК складають - 16 кредитів ЄКТС, і в загальному становлять 26,7%, що відповідає ст. 62, п. 15 ЗУ “Про вищу освіту” та п. 26 Постанови КМУ №261.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП “Менеджмент” у ПДАА достатньо структурована, містить обов'язкові ОК, що поділено на дисципліни загальної підготовки обсягом 18 кредитів ЄКТС (ОК “Англійська мова для науковців”, ОК “Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальна власність”, ОК “Педагогіка вищої школи”, ОК “Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі” та ОК “Філософія науки”), дисципліни професійної підготовки обсягом 23 кредити ЄКТС (ОК “Методологія та організація управлінських досліджень”, ОК “Стратегії менеджменту”, ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях” та ОК “Сучасні та класичні теорії менеджменту”) та вибіркові ОК обсягом 16 кредитів ЄКТС. ОНП “Менеджмент” включає складові (описані у підкритерії 2.1), що передбачають набуття аспірантом компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій та Постанови КМУ №261, п. 27. Зміст ОНП “Менеджмент” має чітку структуру, а ОК, включені до ОНП складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН, що підкреслюється Матрицею відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП та матрицею забезпечення ПРН відповідними компонентами ОНП (п.4, п.5, <http://surl.li/uhwp>). Згідно п.4.6 “Положення про організацію освітнього процесу в ПДАА” (<http://surl.li/qxxl>) структурно-логічна схема освітньої програми надається у графічній формі і діє протягом всього строку реалізації відповідної освітньої програми. Однак, у ОНП “Менеджмент” структурно-логічна схема наведена у формі таблиці, і не дозволяє відслідкувати логічну послідовність вивчення ОК ОНП, також, не зрозуміло чи виконується наукова складова здобувачами третього рівня протягом усього періоду навчання, оскільки, згідно графіку навчального процесу НП в період теоретичного навчання не передбачено виконання наукової складової, а на неї відводяться окремі тижні.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП “Менеджмент” відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. Зокрема, цілком навчання на ОНП (<http://surl.li/uhwp>) є набуття знань і умінь у сфері загального, функціонального, регіонального та глобалізаційного менеджменту, що дозволяють розв’язувати системні проблеми розвитку організацій різних форм та рівнів управління на засадах глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Основний фокус ОНП - формування системного науково-управлінського світогляду, розуміння основ академічної культури та здатності до переосмислення, аналізу існуючих парадигм, формування нових управлінських знань та навичок щодо розвитку організацій з урахуванням глобалізаційної, галузевої (особливо агропродовольчої) та безпекової складової, а акцент - на здобутті навичок, знань та вмінь з менеджменту, який передбачає організаційно-управлінську, аналітичну, наукову, педагогічну, безпекову діяльність щодо теоретичної та практичної сфери менеджменту. ОК ОНП “Менеджмент” у цілому відповідають спеціальності 073 “Менеджмент” галузі знань 07 “Управління та адміністрування” за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, що забезпечується ОК зі спеціальності, як обов’язкових так і вибіркових (до обов’язкових належать: ОК “Стратегії менеджменту” обсягом 5 кредитів ЄКТС та ОК “Сучасні та класичні теорії менеджменту” обсягом 8 кредитів ЄКТС; перелік вибіркових ОК наведено на сайті ПДАА: <http://surl.li/svln>).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Структура ОНП “Менеджмент” передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти ОК обсягом 16 кредитів ЄКТС, які в загальному становлять 26,7%, що відповідає ст. 62, п. 15 ЗУ “Про вищу освіту”, п. 26 Постанови КМУ №261, п. 8.2.3 “Положення про організацію освітнього процесу в ПДАА” (<http://surl.li/qxxl>) та п. 4.8 “Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в ПДАА” (<http://surl.li/sdhr>). Аспіранти ОНП “Менеджмент” можуть обирати 4 вибіркові навчальні дисципліни обсягом 4 кредити ЄКТС кожна, що здобувачі підтвердили під час відеозустрічі. Анотації, силабуси та робочі навчальні програми вибіркових ОК розміщено на сайті ЗВО за посиланням: <http://surl.li/svln>. Згідно “Положення про забезпечення прав на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в ПДАА” здобувачам пропонуються різні шляхи реалізації права на вибір ОК, а саме: вибір з вибіркової частини ОНП, на якій навчається здобувач; вибір здобувачів ступеня доктора філософії ОК, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов’язані з тематикою дисертаційного дослідження, здійснюється за погодженням із своїм науковим керівником та завідувачем аспірантурою та докторантурою (с.5-7, <http://surl.li/rivi>). Процедурні аспекти вибору здобувачами вищої освіти ОК регулюються “Положенням про забезпечення прав на вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в ПДАА” (п.2.3, <http://surl.li/rivi>) і включають: етап I. Інформування здобувачів про терміни та особливості здійснення вибору навчальних дисциплін на наступний навчальний рік (семестр); етап II. Ознайомлення здобувачів на сайті Академії з переліком та змістом вибіркових навчальних дисциплін; етап III. Здійснення здобувачами вибору навчальних дисциплін для формування вибіркової частини їх Індивідуальних навчальних планів на наступний навчальний рік (семестр); етап IV. Опрацювання результатів індивідуального вибору здобувачів навчальних дисциплін та формування і коригування академічних груп для їх вивчення. Надані на ознайомлення ЕГ Індивідуальні плани навчальної та наукової роботи аспірантів, затверджені в установленому порядку, дозволяють підтвердити наявність індивідуальної освітньої траєкторії у здобувачів 1-го курсу, зокрема аспіранти строку навчання з 1.09.2018 р. до 31.08.2022 р. вивчали різні ОК (1-й вивчав ОК “Управління потенціалом підприємства”, 2-й - ОК “Стратегії менеджменту”). Під час відеозустрічі здобувачі підтвердили наявність вибору ОК.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ЕГ встановлено, що ОНП “Менеджмент” у ПДАА передбачає здобуття практичних компетентностей за рахунок практичної складової ОК, а саме практичних та семінарських, лабораторних занять та проходження аспірантами Педагогічної практики в обсязі 3 кредити ЄКТС. Педагогічна практика є обов’язковим компонентом освітньої складової ОНП, за якою навчається здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії. У ОНП за ОК “Педагогічна практика” наведено форму підсумкового контролю, однак, у НП не відображено форму підсумкового контролю. Згідно “Програми педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня вищої освіти Доктор філософії за спеціальністю 073 “Менеджмент” галузі знань 07 “Управління та адміністрування” метою проведення Педагогічної практики є набуття навичок практичної педагогічної (навчальної та науково-методичної) діяльності у ЗВО, а також поглиблення теоретичних знань та практичних навичок зі спеціальності, набутих під час підготовки за ОНП (<http://surl.li/vjcx>). На сайті ЗВО містяться форми звітної документації за результатами Педагогічної практики: Індивідуальний план проходження педагогічної практики (<http://surl.li/vjcw>), Відгук керівника педагогічної практики (наукового керівника) про проходження педагогічної практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії (<http://surl.li/vjcx>), Звіт з педагогічної практики здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії (<http://surl.li/vjdb>). Проходження практики сприяє формуванню загальних та фахових компетентностей ОНП “Менеджмент” (<http://surl.li/uhwp>), зокрема: ЗК1-ЗК2, ЗК4-ЗК6, ФК3, ФК6, ФК8-ФК10 та ПРН: ПРН1-ПРН3, ПРН5, ПРН6, ПРН8, ПРН10, ПРН11. У Програмі педагогічної практики (<http://surl.li/vjcx>) описано організацію проведення практики (п.3), зміст практики (п.4), форми та методи контролю (п.5). Аспіранти даної ОНП мають можливість пройти педагогічну практику на кафедрі ПДАА, за якою закріпленій здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії та на якій працює його науковий керівник (<http://surl.li/sdtb>). На запит ЕГ

гарантом ОНП були надані звіти з Педагогічної практики, що оформлені у відповідності до нормативних вимог ЗВО. Під час відеозустрічі здобувачі підтвердили проходження педагогічної практики на одній з кафедр ПДАА.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОНП “Менеджмент” передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). Здобувачі ОНП третього (освітньо-наукового) рівня (<http://surl.li/uhwp>) оволодівають загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду (ОК4, ОК5, ОК7-ОК10), здатність до критичного мислення генерування нових складних ідей, аналізу та синтезу цілісних знань (ОК2-ОК5, ОК 10), здатність спілкуватися з науковою спільнотою з метою презентації результатів наукових досліджень та їх оприлюднення державною, англійською та/або іншою державною мовою (ОК1, ОК10), здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності (ОК2, ОК3, ОК6, ОК10), набуття універсальних навичок дослідника у сфері менеджменту, зокрема застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, управління науковими проектами та/або складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (ОК2, ОК4, ОК6, ОК8), здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з менеджменту (ОК1), здатність здійснювати професійну та особистісну самоосвіту, проектування подальшого освітнього маршруту і професійної кар’єри, участь в дослідно-експериментальній роботі, в т.ч. ініціативній НДТ (ОК3, ОК8, ОК10) тощо. Набуття здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня соціальних навичок (soft skills) сприяє участь у конференціях, круглих столах, вебінарах, тренінгах, в органах управління ПДАА тощо (<http://surl.li/svkn>, <http://surl.li/vjgr>, <http://surl.li/vjgu>, <http://surl.li/vjgz>). Під час відеозустрічей з’ясовано, що в процесі навчання на ОНП з метою розвитку soft skills використовуються інтерактивні методи (створення ситуації інтересу, життєві ситуації, проектування професійних ситуацій, мозковий штурм), комп’ютерний і мультимедійний метод, метод формування пізнавальних інтересів (навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації) тощо. У ПДАА приділяється увага формуванню soft skills у здобувачів ступеня вищої освіти Доктора філософії за спеціальністю 073 “Менеджмент” (<http://surl.li/svkk>, <http://surl.li/vjhe>, <http://surl.li/vjhf>).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ОНП “Менеджмент” передбачає виконання освітньої та наукової складових. Обсяг освітньої складової ОНП 2020р. становить 60 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам статті 5, п. 6 ЗУ “Про вищу освіту” та п. 26 Постанови КМУ №261. Нормативний термін підготовки доктора філософії в аспірантурі становить 4 роки. У ОНП та НП передбачена Педагогічна практика загальним обсягом 3 кредити ЄКТС. Нормативні ОК ОНП “Менеджмент” складають 44 кредити ЄКТС, і становлять 73,3%, а варіативні ОК складають 16 кредитів ЄКТС, які в загальному становлять 26,7%. У “Положенні про організацію освітнього процесу в ПДАА” (<http://surl.li/qxxl>) п. 8.19 визначено, що навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача вищої освіти регламентується робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального часу, відведеного на вивчення конкретного ОК та у п. 8.2.5 - обсяг аудиторних занять у навчальних дисциплінах планується з урахуванням досягнутої здобувачами вищої освіти здатності навчатися автономно і становить для денної форми навчання від 33 % до 66 % загального обсягу навчального часу навчальних дисципліни. Згідно НП обсяг аудиторних занять становить не менше 1/3 відведеного на вивчення конкретного ОК. Згідно “Положення про організацію освітнього процесу в ПДАА” п.8.2.4. навчальні дисципліни та практики плануються в обсязі з і більше кредитів ЄКТС, а їх кількість на навчальний рік не перевищує 16. У НП та ОНП “Менеджмент” ОК становлять від 3 до 8 кредитів ЄКТС. Обсяг 1-го кредиту ЄКТС становить 30 годин, кількість годин на тиждень у НП 2020р. становить у 1-му семестрі - 0 год., у 2-му семестрі - 19,7 год., у 3-му семестрі - 21,1 год., у 4-му семестрі - 18,1 год. та у 5-му семестрі - 18,3 год. Однак, у НП кількість аудиторних годин протягом тижня не корелюється з загальним обсягом годин (Н-д: ОК2 “Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальна власність” - кількість годин на тиждень 3,8 год, кількість тижнів 8, тому аудиторне навантаження має становити 30,4 год, а в НП - 30 год.). Для організації освітнього процесу складається на навчальний рік графік навчального процесу, який визначає календарні терміни теоретичного навчання, екзаменаційних сесій, проведення педагогічної практики, канікул на кожний рік, тощо (п.8.3, <http://surl.li/qxxl>). Аналізуючи ОНП “Менеджмент” та НП 2020 р. слід, зазначити, що ОНП та окремі ОК відображають фактичне навантаження здобувачів вищої освіти. Під час відеозустрічі із здобувачами ОНП “Менеджмент” встановлено, що вони задоволені фактичним навантаженням та співвідношенням обсягів окремих ОК.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОНП «Менеджмент» не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОНП має чітку структуру, ОК, включені до ОНП складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Вибіркові дисципліни складають 16 кредитів ЄКТС, що в загальному становлять 26,7% і дає можливість формування індивідуальної траєкторії здобувачам з урахуванням наукових інтересів та тем дисертаційних досліджень. Структура та зміст ОК регулярно переглядаються та оновлюються з метою забезпечення їх відповідності вимогам часу. ОНП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти на належному рівні. ОНП дозволяє сформувати здобувачам навички Soft Skills.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

В ОНП “Менеджмент” структурно-логічна схема наведена у формі таблиці, і не дозволяє відслідкувати логічну послідовність вивчення ОК ОНП. З графіку навчального процесу НП не зрозуміло чи виконується наукова складова здобувачами третього рівня протягом усього періоду навчання, оскільки, згідно графіку навчального процесу НП в період теоретичного навчання не відображено наукову складову. У ОНП за ОК “Педагогічна практика” наведено форму підсумкового контролю, однак, у НП не відображено форму підсумкового контролю. У НП кількість аудиторних годин протягом тижня не корелюється з загальним обсягом годин. Рекомендовано: в ОНП структурно-логічну схему представити у вигляді схеми, а не таблиці, з відображенням структурно-логічних зв'язків, що дозволить відслідкувати логічну послідовність вивчення ОК. Відкоригувати НП, зокрема інтегрувати до графіку навчального процесу виконання наукової складової здобувачами третього рівня протягом усього періоду навчання. Відобразити у НП вид підсумкового контролю за ОК “Педагогічна практика” та коректно відобразити розподіл аудиторних годин на тиждень за курсами та семестрами, з їх відповідністю із загальним обсягом годин.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ встановила, що структура та зміст ОНП “Менеджмент” та окремих ОК відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Зміст та структура ОНП відповідає предметній області спеціальності 073 “Менеджмент”, передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, включає практичну підготовку та передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Слабкими сторонами визначено форму представлення структурно-логічної схеми у ОНП, технічні неточності в НП, що можуть бути швидко усунені. Враховуючи зазначені сильні та слабкі сторони ЕГ вважає, що ОНП за Критерієм 2 відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання в публічному доступі розміщені на офіційному сайті ЗВО у розділі “Вступнику” (<http://surl.li/svlj>). Правила прийому до аспірантури ПДАА, що зазначені в додатку 10 до Правил прийому до ПДАА в 2021 році (<http://surl.li/tqvl>) є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Вся необхідна інформація для вступників на навчання за цією ОНП є за посиланням <http://surl.li/ssdb>, а саме: список необхідних документів для вступу, інформація про розклад вступних іспитів, програми вступних іспитів до аспірантури, рейтингові списки тощо. Під час відеозустрічі здобувачі підтвердили, що правила прийому на навчання були для них доступними та зрозумілими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Під час відеозустрічі зі здобувачами та науковими керівниками, ЕГ було з'ясовано, що абітурієнтів ОНП "Менеджмент" ознайомлюють з напрямками наукової діяльності НПП, що дає змогу чітко зрозуміти можливості реалізації їх наукових інтересів та співпраці з потенційними керівниками. Конкурсний відбір згідно Правил прийому на навчання до аспірантури за ОНП Менеджмент, що є додатком до Правил прийому до ПДАА у відповідному році (<http://surl.li/svlj>) для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється на основі конкурсного відбору серед осіб, які мають ОС магістра (ОКР спеціаліст) та конкурсного балу, що обчислюється як сума балів, отриманих під час складання вступних екзаменів зі спеціальності (П1), іноземної мови (П2) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та додаткового балу за наукові здобутки (не менше двох статей у фахових виданнях), або наукові доповіді (реферати) з обраної ними наукової спеціальності (П3), якщо вступники не мають опублікованих наукових праць. Кожна складова КБ множиться на відповідні коефіцієнти: $KB = P1 \times K1 + P2 \times K2 + P3 \times K3$, де $K1=0,5$; $K2=0,4$; $K3=0,1$. Відповідно до Правил прийому Академії особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування, що було підтверджено під час зустрічі ЕГ зі здобувачами. Після подання всіх необхідних документів, з абітурієнтом проводиться співбесіда з передбачуваним науковим керівником, який розглядає подані наукові праці, та оформлює письмовий висновок, після чого приймається рішення приймальною комісією ЗВО про допуск абітурієнта до вступних іспитів до аспірантури. Згідно з програмою вступного іспиту (<http://surl.li/uvoe>), до складу екзаменаційного завдання входять питання за такими предметами: Менеджмент організацій, Управління проектами, Кадровий менеджмент, Управління безпекою підприємства. Вступний іспит зі спеціальності проводиться предметною комісією, до складу якої включаються доктори філософії та доктори наук, які здійснюють наукові дослідження за спеціальністю 073 "Менеджмент" та відповідають за виконання відповідної ОНП. На відеозустрічі з ЕГ гарант підтвердив, що програма вступного фахового випробування переглядається щороку і розміщується на офіційному сайті ПДАА. Аналіз програми вступних випробувань (<http://surl.li/uvoe>) показав, що потенційним здобувачам пропонується для підготовки застаріла література, в цілому ж, правила прийому на навчання враховують особливості ОНП "Менеджмент".

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти чіткі та зрозумілі, визначені в "Положенні про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в ПДАА" (<http://surl.li/sdhr>), "Положенні про академічну мобільність здобувачів вищої освіти ПДАА" (<http://surl.li/svjj>) визначена можливість визнання еквівалентними результати навчання здобувача вищої освіти, у т.ч. доктора філософії, в межах узгодженої кількості кредитів ЄКТС і компонентів освітніх програм або відповідних компетентностей та ПРН. Академічна мобільність здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ступеня доктора філософії реалізується у формах: навчання за програмами академічної мобільності; наукове стажування; наукове дослідження; наукове консультування. В рамках угоди про співпрацю ВНЗ Укоопспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі" з ПДАА відбулася реалізація програми академічної мобільності здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем ОНП "Менеджмент" денної форми навчання: Вовка М.О. та Севрюкова В.В. у формі наукового консультування. Слід зазначити, що закладом створено всі умови для академічної мобільності, зокрема, в Академії діє програма Erasmus+ (<http://surl.li/wlei>), укладені договори із закладами партнерами (<http://surl.li/tsru>) пропонується стипендіальні програми (<http://surl.li/tsdr>). Під час відеозустрічей зі здобувачами та НПП було отримано підтвердження обізнаності із можливостями академічної мобільності та з правилами зарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, визначені у "Положенні про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАА" (<http://surl.li/rivk>). Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті відбувається за бажанням здобувача і за умови, що він досяг певних компетентностей, передбачених ОНП. Процедура визнання та перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті за ОК визначається Положенням згідно п.3 (<http://surl.li/rivk>). Згідно п.3.4 Положення визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті, здійснюється комісією шляхом проведення співбесіди або контрольного заходу. Здобувачами було повідомлено, що наразі вони не проходять навчання у неформальній освіті, хоча здобувач О.Довгаль зазначив, що він мав можливість взяти участь у міжнародному семінарі з педагогічної майстерності у Вищій школі в Катовіце (Польща) та отримати 14 балів в рамках ОК "Педагогіка вищої школи". За результатами роботи ЕГ було встановлено, що здобувачі освіти, які навчаються за ОНП "Менеджмент" є активними

та постійно беруть участь у тренінгах, семінарах тощо за професійним спрямуванням та мають відповідні сертифікати (<http://surl.li/svkn>), але не звертаються до деканату/завідувача аспірантури для визнання результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло, враховують особливості ОНП “Менеджмент”, та розміщені на офіційному сайті ПДАА. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за ОНП. Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності та отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до “Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАА”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

У програмі вступних випробувань потенційним здобувачам пропонується для підготовки застаріла література. При наявності широкого спектру підписаних угод у ЗВО, та активної участі здобувачів у тренінгах, семінарах тощо за професійним спрямуванням ЕГ не виявлено зацікавленості здобувачів в використанні можливостей визнання результатів навчання отриманих за моделлю неформальної / інформальної освіти та академічної мобільності. Рекомендовано: оновити список літератури у програмі вступних випробувань. Посилити інформування здобувачів про можливість визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та неформальній / інформальній освіті та сприяти залученню здобувачів вищої освіти ОНП до академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ встановила, що правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, враховують особливості ОНП “Менеджмент”. Розроблені Положення щодо визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності та у неформальній освіті. Слабкими сторонами визначено наявність застарілої літератури у програмі вступних випробувань зі спеціальності. Недостатня вмотивованість здобувачів щодо використання можливостей визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Враховуючи зазначені сильні та слабкі сторони ЕГ вважає, що ОНП за Критерієм 3 відповідає рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Проведений аналіз матриці відповідності методів навчання і оцінювання ОК і ПРН демонструє, що форми та методи навчання і викладання за ОК підібрані оптимально та сприяють досягненню заявлених в ОНП ПРН. ЗВО забезпечує можливість використання технічного оснащення при обранні НПП таких методів навчання, як: мультимедійні презентації, ділові ігри, тренінгів, ситуаційних завдань, розрах.-аналіт. завдань, онлайн тестування тощо. Під час відеозустрічей встановлено, що в період карантинних обмежень навчання переведено у дистанційний формат, що регулюється “Тимчасовим положенням” (<http://surl.li/wpsk>), навчання на системі moodle (<https://moodle.pdaa.edu.ua>) - “Положенням про електр. освітнє середовище” (<http://surl.li/wpvu>), “Положенням про орган. освіт. процесу і провед. поточ., семестров. контр. та атестації з.в.о. із застосув. дистанц. технол. у ПДАА” (<http://surl.li/svlt>), “Положенням про підготовку з.в.о. ступеня доктора філософії та доктора наук у ПДАА” (<http://surl.li/sdhr>). Усі учасники освітнього процесу мають доступ до електронної бібліотеки (<http://lib.pdaa.edu.ua>). Студентоцентрованість визначена у “Положенні про організацію освітнього процесу в ПДАА” (<http://surl.li/qxxl>) та реалізується у т.ч. за рахунок забезпечення системи організації навчального процесу з вільним вибором ОК (16 кредитів ЄКТС, що становить 26,7%). Вибір ОК здійснюється через кабінет студента, доступний з АСУ ПДАА (<http://surl.li/wprn>) та за допомогою інструкції (<http://surl.li/wprk>). Право на вибір врегульовано “Положенням про підготовку. з.в.о. ступ. доктора філософ. та док. наук у ПДАА” (<http://surl.li/sdhr>) та “Положенням про забезпечення

права на вибір навчальних дисциплін студентами в ПДАА” (<http://surl.li/rivi>) де у п.2.1.3. зазначено, що вибір аспірантами ОК , що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов’язані з тематикою дисертаційного дослідження, здійснюється за погодженням із своїм науковим керівником та зав. аспірантурою та докторантурою. Позитивною практикою є організація проведення занять навіть при формуванні малокомплектних груп, забезпечуючи індивідуальність освітніх траєкторій (п.2.4.4, <http://surl.li/rivi>). Як підтвердили здобувачі, їм забезпечується право вільного вибору; відповідно до анонімної анкети “Якість освітньої діяльності в ПДАА” (<http://surl.li/vocq>, <http://surl.li/ssgn>) 100% опитаних відповіли, що можуть обрати ОК, які відповідають їх інтересам. Результати анкетування (<http://surl.li/ssgn>) засвідчили, що вони задоволені формами і методами навчання. Здобувачами було зазначено, що вони не проходять навчання у неформальній освіті, хоча здобувач О.Довгаль зазначив, що він мав можливість взяти участь у міжн. семінарі з педагогічної майстерності у Вищій школі в Катовіце (Польща) та отримати 14 балів в рамках курсу “Педагогіка вищої школи”. Здобувачі мають академічну свободу, яка забезпечена вільним вибором теми наукового дослідження, наукового керівника, долучення до виконання науково-дослідних тем, участі у конференціях.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту, мети та ПРН ОНП висвітлена на сайті ПДАА (<http://surl.li/wprp>). Зміст ОК представлений на сайті у відкритому доступі, оприлюднені силабуси та робочі навчальні плани дисциплін ОНП (<http://surl.li/svlm>). Проведені зустрічі з фокус-групами підтвердили, що здобувачі на початку навчання, на першій зустрічі, отримують від гаранта ОНП та наукових керівників загальну інформацію щодо змісту та ПРН за ОНП. Ця інформація в контексті окремої дисципліни доповнюється кожним викладачем на перших зустрічах із здобувачами. В той же час, аналізуючи НП та РНП, ЕГ визначила певну невідповідність за ОК1 “Англійська мова для науковців”: у НП передбачено 48 год лабораторних, а в робочій програмі навчальної дисципліни доц. Ю. Ніколаєнко визначено 48 год на практичні (семінарські) заняття. У межах окремих ОК, здобувачам доводиться інформація щодо порядку та критеріїв оцінювання, що також доступні у відкритому доступі у силабусах. Здобувачі також мають доступ до системи дистанційного навчання ПДАА на платформі moodle (<https://moodle.pdaa.edu.ua>), де для них доступна повна інформація з кожної ОК.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Орієнтація ОНП “Менеджмент” - освітньо-наукова академічна з метою формування дослідника у сфері менеджменту. У структуру ОНП “Менеджмент” (<http://surl.li/vibv>) включені ОК2 “Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальна власність”, ОК6 “Методологія та організація управлінських досліджень”, ОК8 “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях”, що передбачає підготовку здобувачів до виконання наукової роботи (досліджень) самостійно та/або у співпраці. На кафедрі менеджменту ПДАА діє наукова школа професора Маркіної І.А. “Методологія та практика сучасного менеджменту”, яка продовжує поповнюватись докторами філософії з менеджменту. У ході відеозустрічі здобувачами була підтверджена їх участь у щорічних конференціях: МНПК “Менеджмент ХХІ століття: глобалізаційні виклики”; Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції “Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки”. Вони також є співавторами колективних монографій, що щорічно друкуються мовами ЄС та в країнах ЄС: “Security management of the XXI century: national and geopolitical aspects”, “Management of the 21st century: globalization challenges” (Лопушинська О. (2017 р. вступу); Вовк М., Дюкарев Д., Замікула О., Ткаченко В. (2018 р. в.); Іськович А., Мазіленко С., Михатіло В., Севрюков В., Стеценко М., Пащенко П. (2019 р. в.); Аташ Бар Фардін, Руденко О., Солод О. (2020 р. в.) та ін. (<http://surl.li/svmg>), про що також робиться відмітка в індивідуальних планах здобувачів. Під час відеозустрічей ними було зазначено, що вони мають постійну можливість працювати над своїм науковим дослідженням як під час теоретичного навчання, так і в міжсесійний період. Наукова робота здобувачів ОНП виконується відповідно до плану НДР ПДАА в межах тем: “Управління соціально-економічною системою в умовах національних і глобалізаційних викликів” (0117U003102); “Управління соціально-економічним розвитком агропродовольчої сфери України” (0118U005208); “Управління національною безпекою в умовах глобалізаційних викликів: макро-, мікро-, регіональний та галузевий рівні” (0118U005209). Під час проведення відеозустрічей членам ЕГ було продемонстровано наявність в ННІ економіки, управління, права та ІТ Центру інформаційних ресурсів кафедри менеджменту “Менеджмент-наука та мистецтво управління”(<http://surl.li/szjf>) (обладнано робочими місцями на 13 здобувачів, фліпчарти, дошки, бібліотека з матеріалами для ОНП), Ресурсного центру зі сталого розвитку, в межах яких здійснюють свої наукові дослідження здобувачі та НПП кафедри.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Необхідність оновлення та перегляду змісту ОНП визначається “Положенням про ОП в ПДАА” (<http://surl.li/sdhf>), затвердженим Вченою радою ЗВО (протокол №15 від 18.03.20), відповідно до п.3.2. якого перегляд освітніх програм відбувається з певною періодичністю, але не рідше одного разу протягом терміну дії освітньої програми. На

відеозустрічі з НПП, викладачами було підтверджено факт щорічного оновлення змісту ОК, на основі наукових досягнень, досліджень і сучасних практик у галузі менеджменту. В процесі оновлення змісту ОНП “Менеджмент” активно залучалися стейкхолдери, відповідно до рекомендацій яких, оновлювався зміст як ОНП, фахових компетенцій, ПРН, так і зміст ОК, про що свідчить інформація на сайті (<http://surl.li/svmv>), протоколи розширеного засідання кафедри менеджменту: <http://surl.li/vnqd>, <http://surl.li/vnqo>. НПП, що задіяні в ОНП, систематично підвищують кваліфікацію та педагогічну майстерність (в т.ч. й за кордоном), внаслідок чого оновлюються підходи до реалізації ОНП (<http://surl.li/svmr>). Впровадження в навчальний процес результатів досліджень, отриманих внаслідок реалізації проєктів, в т.ч. міжнародних, НДР (найповніша інформація у файлах, що додані до справи: звіт 18-20). Під час спілкування з НПП, доц. Льченко А.М. повідомила про інтеграцію до навчальної дисципліни “Педагогіка вищої школи” знань отриманих під час стажування в НУБіП України на тему “Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності” (свідоцтво СС00493706/009324-19 від 05.04.2019 (180 год/6 ЄКТС); проф. Дячков Д.В. повідомив про інтегрування до курсу “Стратегії менеджменту” знань та навичок, отриманих під час підвищення кваліфікацій в рамках ініціативи “Підприємницький університет” і курсу “Інноваційне підприємництво та управління стартап-проєктами” (2020р.).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ході відеозустрічі з керівництвом ПДАА, встановлено, що ЗВО має тісні міжнародні зв’язки із багатьма закладами освіти Європи. Так, проректор О. Горб повідомив, що у ПДАА заключено понад 50 договорів про співпрацю із понад 25 країнами світу. На сайті ПДАА розміщена доступна інформація щодо існуючих проєктів міжнародної співпраці та залучення до викладання іноземних партнерів (<http://surl.li/svmg>). Під час проведення відеозустрічей з різними фокус-групами ЕГ мала змогу поспілкуватись з Dr. Dariusz Pawliszczy, міським головою м.Громадки (Польща), який розказав про активну співпрацю з ПДАА; до зустрічі також долучилась Вікторія Рященко, представниця ISMA University (Латвія), яка зазначила про співпрацю з кафедрою менеджменту ПДАА та унікальність ОНП з фокусуванням саме на мультидисциплінарності досліджень та питаннях екологічної безпеки. Здобувачі є співавторами колективних монографій (<http://surl.li/svmg>), що щорічно друкуються мовами ЄС та в країнах ЄС: “Security management of the XXI century: national and geopolitical aspects” (<http://surl.li/wqdj>), “Management of the 21st century: globalization challenges” (<http://surl.li/wqdm>). В ПДАА розроблена Стратегія інтернаціоналізації ПДАА до 2025 р. (<http://surl.li/wqdq>) та забезпечено відкритий безкоштовний доступ до ресурсів Thomson Reuters, Web of Science, Scopus. НПП, керівники, здобувачі періодично проходять міжнародне підвищення кваліфікації (Дячков Д.В. (Академічне співтовариство Міхала Балудянського м. Братислава, Словачія, Сертифікат 089-01/16 від 22.01.2016 р.), Університет ім. Менделя в Брно, м. Брно, Чехія; Сертифікат № 537 від 03.06.2016 р.); Зось-Кіор М.В. (The training course “Economics and Management” in the International Institute of Innovations “Science–Education–Development” (Warsaw, Poland); Вакулєнко Ю.В. (Підвищення кваліфікації (стажування) за програмою “Хмарні сервіси для онлайн-навчання на прикладі платформи Zoom” з навчальних дисциплін “Економіко-математичні методи та моделі”, “Комп’ютерні технології статистичної обробки даних”, “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях”, Інститут науково-дослідний Люблінського науково-технологічного парку та ГО “Міжнародна фундація науковців та освітян» з “31 серпня” 2020 року по “07” вересня 2020 року, сертифікат від 07.09.2020 ES № 1289/2020).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Наявність на платформі moodle для здобувачів вищої освіти та НПП доступу до електронних курсів, що наповнені матеріалами, які сприяють досягненню заявлених у ОНП цілей та ПРН. Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, шляхом розширеного каталогу вибіркових дисциплін, в т.ч. можливості вибору ОК з інших ОП. В ПДАА застосовують заходи, пов’язані з моніторингом системи забезпечення якості освіти через широке анкетування здобувачів вищої освіти та висвітлення результатів таких опитувань, їх обговорення, та внесення змін відповідно до рекомендацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Визначено певну невідповідність за ОК1 “Англійська мова для науковців”: у НП передбачено 48 год лабораторних, а в робочій програмі навчальної дисципліни зазначено 48 год на практичні (семінарські) заняття. Низький рівень участі студентів у міжнародних програмах, грантах та заходах, у тому числі програмах академічної мобільності. Рекомендовано: привести у відповідність та узгодженість вид занять за ОК1 у НП та РНП. Активніше залучати здобувачів вищої освіти до участі у програмах внутрішньої та міжнародної академічної мобільності, грантах та ін., в тому числі онлайн.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ встановила, що здобувачі, які навчаються на ОНП мають доступ до електронних курсів на платформі moodle. ЕНК освітніх компонент наповнені матеріалами, що сприяють досягненню заявлених цілей та ПРН. Здобувачам забезпечується можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, шляхом вибіркового дисциплін, в т.ч. можливості вибору ОК з інших ОП. Недостатнім є рівень участі здобувачів у міжнародних програмах, грантах, заходах та в науково-дослідницькій діяльності. Враховуючи сильні сторони та недоліки за підкритерієм 4.5, ЕГ вважає, що ОНП за Критерієм 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти в ПДАА є чіткими і зрозумілими дають можливість встановити досягнення здобувачами вищої освіти ПРН та регламентуються "Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАА" (<http://surl.li/svlz>), "Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в ПДАА" (<http://surl.li/sdhr>). Також форми контрольних заходів, визначені в ОНП, які розміщені у вільному доступі для здобувачів на офіційному сайті ЗВО. Контрольні заходи складаються із поточного та підсумкового контролю. Форми підсумкового семестрового контролю (екзамен чи залік (диференційований залік)) визначені НП. У ОНП за ОК "Педагогічна практика" наведено форму підсумкового контролю, однак, у НП не відображено форму підсумкового контролю. Також у НП за ОК "Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях" зазначено дві форми підсумкового контролю - екзамен та інші види робіт, а у ОНП та робочій програмі навчальної дисципліни лише екзамен. Засоби діагностики та критерії оцінювання для поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрами (науково-педагогічними працівниками) залежно від особливостей дисциплін та результатів навчання (тестування, опитування, обговорення питань, презентації тощо). У робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін за даною ОНП (<http://surl.li/svlm>) наведений розподіл балів за змістовними частинами. Атестація аспірантів проводиться два рази на рік (проміжна, річна) з представленням результатів виконання Індивідуального плану на засіданнях кафедри. Під час відеозустрічей із здобувачами та викладачами було встановлено, що інформування здобувачів про форми та критерії оцінювання в межах кожної дисципліни здійснюється на перших заняттях. На сайті ПДАА представлена анкета для опитування здобувачів вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент третього освітнього рівня "Якість освітньої діяльності в ПДАА" (<http://surl.li/wnya>), до проходження якої активно залучились здобувачі (<http://surl.li/vocq>) та за результатами якої для більшості здобувачів критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими та зрозумілими.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Наразі стандарт вищої освіти третього (доктор філософії) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 "Менеджмент" відсутній. Форми атестації аспірантів регулюються наступними документами: "Тимчасове положення про порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії в Полтавській державній аграрній академії" (<http://surl.li/tseo>), "Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в Полтавській державній аграрній академії" (<http://surl.li/sdhr>). Атестація здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається на фаховому семінарі консенсусним рішенням, що відповідає Постанові КМУ 261 від 23.03.2016 (зі змінами). Роботи здобувачів, які подаються на захист оприлюднюються на сайті (<http://surl.li/swvt>). За ОНП "Менеджмент" було утворено 6 спеціалізованих вчених рад та проведено разові захисти на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 "Управління та адміністрування" за спеціальністю 073 "Менеджмент" (<http://surl.li/swvt>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час відеозустрічей ЕГ було встановлено, що правила проведення контрольних заходів чіткі і зрозумілі, доступні для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, включають процедури оскарження результатів контрольних заходів, їх повторного проходження та послідовно дотримуються під час реалізації ОНП. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, а також оскарження результатів контрольних заходів регламентуються “Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступенів доктора філософії та доктора наук в ПДАА” (<http://surl.li/sdhr>), “Тимчасовим положенням про порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії в ПДАА” (<http://surl.li/tseo>). В “Положенні про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАА” (<http://surl.li/svlz>), робочих програмах та силабусах навчальних дисциплін за даною ОНП (<http://surl.li/svln>) чітко прописані форми, методи та критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю. Ознайомлення здобувачів вищої освіти з процедурою проведення контрольних заходів відбувається на початку вивчення навчальної дисципліни. Об'єктивність екзаменаторів ОНП забезпечується системою оцінювання здобувачів вищої освіти, прописаною в “Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАА” (<http://surl.li/swsx>). Порядок вирішення конфліктних ситуацій зазначений в “Положенні про порядок вирішення конфліктних ситуацій в ПДАА” (<http://surl.li/swus>). Запобіганню та врегулюванню конфлікту інтересів сприяє омбудсмен учасників освітнього процесу (<http://surl.li/swyb>) та Студентська Рада ПДАА (<http://surl.li/woch>), вони захищають права та інтереси здобувачів вищої освіти. Позитивною практикою є широке використання платформи moodle для проведення контрольних заходів. Здобувачі підтвердили свою обізнаність щодо можливості оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, разом з тим, зазначили, що подібних випадків не було, але вони чітко розуміють процедуру оскарження.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності в ПДАА є чіткими, достатньо зрозумілими та оприлюднені у відкритому доступі (<http://surl.li/sxbo>). Процедури щодо дотримання академічної доброчесності, які регулюються “Кодексом академічної доброчесності ПДАА” (<http://surl.li/swup>); “Кодексом про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАА” (<http://surl.li/swur>), “Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, доктора наук ПДАА” (<http://surl.li/sxbh>), “Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАА (нова редакція)” (<http://surl.li/sxbl>). В Академії передбачено перевірку на наявність академічного плагіату в кваліфікаційних роботах, дисертаціях, а також друкованих працях студентів, аспірантів та викладачів. Під час опитування було виявлено, що для цього використовуються офіційні системи “Unicheck” (<http://surl.li/wofs>) та “StrikePlagiarism” (<http://surl.li/wofu>) на умовах договорів про надання послуг. Також, на відеозустрічах було зазначено, що здобувачі можуть використовувати інші програмні продукти для перевірки тексту на ознаки плагіату. Наукові тексти, автореферати, дисертації розміщуються в репозитарії ПДАА (<http://surl.li/szjd>). За правилами ЗВО аспіранти підписують декларацію про академічну доброчесність, що, на думку ЕГ, формує в здобувачів певну культуру академічної доброчесності. В цілому, в ПДАА ведеться активна робота щодо популяризації принципів академічної доброчесності, проводяться тренінги, лекції, анкетування серед здобувачів та НПП (<http://surl.li/sxsc>). Випадків академічної недоброчесності здобувачами вищої освіти та НПП зафіксовано не було, тому необхідність у вживанні якихось заходів не виникала.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В цілому, контрольні заходи та критерії оцінювання в ЗВО є чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання. Для учасників освітнього процесу визначено чіткі та зрозумілі правила повторного складання і оскарження контрольних заходів. В ПДАА є омбудсмен (<http://surl.li/swyb>), особа, на яку покладається виконання завдань із захисту прав у сфері освіти в академії. Також, позитивна практика полягає в тому, що за правилами ЗВО аспіранти підписують декларацію про академічну доброчесність за встановленою формою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У ОНП за ОК “Педагогічна практика” наведено форму підсумкового контролю, однак, у НП не відображено форму підсумкового контролю. У НП за ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях” зазначено дві форми підсумкового контролю - екзамен та інші види робіт, а у ОНП та робочій програмі навчальної дисципліни лише екзамен. Рекомендовано: коректно відобразити у НП вид підсумкового контролю за ОК “Педагогічна практика” та ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях”.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ встановила, що контрольні заходи, критерії оцінювання, політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності в ЗВО є чіткими та зрозумілими. Слабкими сторонами визначено невідповідність форм підсумкового контролю за ОК “Педагогічна практика”, ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях” у ОНП та НП. Враховуючи сильні та слабкі сторони сторони, ЕГ вважає, що ОНП за Критерієм 5 відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Дані таблиці 2 у звіті СО свідчать, що залучені НПП до викладання на ОНП “Менеджмент” у ПДАА мають необхідну академічну кваліфікацію та публікації у фахових виданнях дотичні до ОК, які вони викладають, а саме: проф. Дячков Д.В. - д.е.н., 08.00.04 - Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), є фахові видання дотичні до ОК (викладає ОК “Стратегії менеджменту”); проф. Зось-Кіор М.В. - д.е.н., 08.00.03 - Економіка та управління національним господарством, є публікації у виданнях, які індексуються у базах Scopus та Web of Science та фахові видання дотичні до ОК (викладає ОК “Сучасні та класичні теорії менеджменту”); проф. Маркіна І.А. - д.е.н., 08.02.03 - Організація управління, планування, і регулювання економікою, є публікації у виданнях, які індексуються у базах Scopus та Web of Science, фахові видання, монографії та навчальні посібники дотичні до ОК (викладає ОК “Методологія та організація управлінських досліджень”); проф. Самойлік М.С. - д.е.н., 08.00.05 - Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка, є публікації у виданнях, які індексуються у базах Scopus та Web of Science, фахові видання, монографії та навчальні посібники дотичні до ОК (викладає ОК “Бібліографія, інформаційний пошук та інтелектуальна власність”); проф. Шаравара Т.О. - д.іст.н., 07.00.06 - Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни, є публікації у виданнях, які індексуються у базах Scopus та Web of Science, фахові видання, монографії та навчальні посібники дотичні до ОК (викладає ОК “Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі”); проф. Шейко С.В. - к.ф.н., 09.00.05 - Історія філософії, є публікація у виданні, що індексуються у базах Scopus та Web of Science, фахові видання та монографії дотичні до ОК (викладає нормативну ОК “Філософія науки”); доц. Вакуленко Ю.В. - к.с.-г.н., 03.00.16 - екологія (сільськогосподарські науки), є фахові видання та навчальний посібник дотичні до ОК (викладає ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях”); доц. Льченко А.М. - к.пед.н., 13.00.03 - Корекційна педагогіка, є фахові видання та монографії дотичні до ОК (викладає нормативну ОК “Педагогіка вищої школи”); доц. Ніколаєнко Ю.О. - к.пед.н., 13.00.04 - Теорія і методика професійної освіти, є фахові видання, монографії та навчальні посібники дотичні до ОК (викладає ОК “Англійська мова для науковців”). У ПДАА діють наукові школи (<http://surl.li/ssbo>), зокрема на базі кафедри менеджменту: “Методологія та практика сучасного менеджменту” (<http://surl.li/ssbq>). Діє аспірантура та докторантура за спеціальністю 073 - Менеджмент, спеціалізована рада Д 44.887.01 для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) економічних наук за спеціальністю 08.00.03 та 08.00.04. У закладі створено належні умови для проведення разових захистів. За ОНП вже захищено 6 дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії спеціальності 073 “Менеджмент” (<http://surl.li/swvt>).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

У ЗВО затверджено “Положення про порядок обрання та прийняття на роботу НПП ПДАА” (<http://surl.li/riyd>), де прописано конкурсні засади заміщення посад НПП (п.2) та процедуру проведення конкурсного відбору (п.3). Більш детально особливості обрання професора, доцента, старшого викладача, викладача, асистента кафедри описано у Положенні (<http://surl.li/riyd>), а саме у п.3.5, п.3.6, п.3.7, п.3.8, п.3.9. Згідно Положення (<http://surl.li/riyd>) конкурс на заміщення вакантних посад оголошує ректор (п.3.1.1), перелік документів, які подає претендент на посаду НПП наведено у п.3.1.2 Положення, приклад документів міститься у Додатках 6-8, 10-13 до Положення. Претенденти на заміщення вакантної посади мають право ознайомитися з висновками кафедри (факультету/навчально-наукового інституту) до засідання вченої ради ЗВО, а негативний висновок кафедри не дає права відмовляти претенденту в розгляді його кандидатури вченою радою ЗВО (п.3.1.7, <http://surl.li/riyd>). Рішення вченої ради ЗВО при проведенні обрання на посади вважається дійсним, якщо в голосуванні брали участь 2/3 членів вченої ради, а обраним вважається претендент, який здобув більше 50% голосів присутніх членів вченої ради (п.3.1.8, <http://surl.li/riyd>). Прізвища всіх претендентів на зайняття відповідної посади вносять до одного бюлетеня для таємного голосування

(п.3.1.9, Додатки 15-16 <http://surl.li/riyd>). У встановлені терміни на офіційному сайті ПДАА та в ЗМІ оприлюднюється інформація про вакантні місця, терміни подачі документів, умови до претендентів. Контракти із НПП, що пройшли конкурсний добір укладаються на термін до 5 років. Процедура конкурсного добору НПП у ПДАА є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У ПДАА використовується декілька напрямів залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, а саме: 1) залучення їх представників до рецензування ОНП та долучення до обговорення проєктів ОНП (надано рецензії: директор міськрайонної філії Полтавського обласного центру зайнятості П.П. Петренко (<http://surl.li/vntg>); директор ТОВ “НЦСМС” Л.В. Тюркіна (<http://surl.li/vnth>, <http://surl.li/vntn>); д.е.н., проф., заст. директор з НПП, завідувач відділу земельних відносин та природокористування Національного наукового центру “Інститут аграрної економіки” О.В. Ходаківська (<http://surl.li/vntk>, <http://surl.li/vntm>); заст. директора Департаменту, нач. у-ня стратегічного планування та регіонального розвитку Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської ОДА О. Онупко (<http://surl.li/vntr>)); 2) роботодавці бувають учась у засіданні кафедри а саме: Тюркіна Л.В., директор ТОВ “НЦСМС”, порадила перемістити ОК “Методика викладання менеджменту у вищій школі” до вибіркового, а ОК “Стратегії менеджменту” включити до переліку нормативних ОК; Онупко О.М., заст. директора Департаменту, нач. від. стратегічного планування та регіонального розвитку департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської ОДА, підтримала озвучені пропозиції і запропонувала змінити вид семестрового контролю ОК “Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі”, ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях” з заліку на екзамен (пр. №9 від 23.12.2019р., <http://surl.li/vnqd>); Ходаківська О., заст. директора з науково-проектної роботи, завідувач відділу земельних відносин та природокористування ННЦ “Інститут аграрної економіки” НААН України, запропонувала більше увагу звернути на основний фокус ОНП; Тюркіна Л., директор ТОВ “НЦСМС”, та Онупко О.М., заст. директора Департаменту, нач. від. стратегічного планування та регіонального розвитку департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської ОДА, запропонували внести правки до складової ОНП “Особливості ОНП” (пр. №13 від 16.12.2020р., <http://surl.li/vnqo>); 3) роботодавці надають базу для проведення наукових досліджень здобувачам та, за потреби, здійснюють консультаційний супровід (<http://surl.li/uftj>); 4) співпраця проєктної групи ОНП зі стейкхолдерами щодо поліпшення якості змісту навчання за ОНП (<http://surl.li/svmg>); 5) спільна присутність роботодавців і здобувачів на Днях кар’єри та різних професійних заходах, виставках, проведення гостьових лекцій (<http://surl.li/vytr>, <http://surl.li/vyua>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ встановлено, що у ЗВО має місце позитивна практика залучення до читання гостьових лекцій професіоналів-практиків, експертів галузі, зокрема (<http://surl.li/svmg>): 24.09.2020р. Т. Zubro (PhD, Assistant Professor, Department of International Political Relations, Faculty of International Relations, University of Economics in Bratislava, Slovakia) у межах ОК “Методологія та організація управлінських досліджень”, тема лекції: Методика роботи над літературними джерелами; 30.09.2020р. Brockova K. (PhD, Associate Professor, School of International Relations, University of Economics in Bratislava, Slovakia) у межах ОК “Методологія та організація управлінських досліджень”, тема лекції: Проблеми свободи і відповідальності вченого; 25.09.2020р. Bondar S.V. (Ph. D. in Economics, Associate Professor, Associate Professor, Department of Management and Marketing, Belarusian State Agrarian Technical University) у межах ОК “Сучасні та класичні теорії менеджменту”, тема лекції: Сучасні підходи до організації діяльності державного підприємства; 29.03.2020р. Kovtunov A. (Ph. D. in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Marketing, Belarusian State Agrarian Technical University) у межах ОК “Сучасні та класичні теорії менеджменту”, тема лекції: Розвиток теорії і практики менеджменту в аграрних підприємствах різних організаційно-правових форм; 15.10.2020р. Rakhmetulina Z. (Ph. D. in Economics, Professor, Eurasian National University named after L.N.Gumilyov, Republic of Kazakhstan) у межах ОК “Методологія та організація управлінських досліджень”, тема лекції: “Професійний етос науковця”; 29.04.2021 р. у межах співпраці між ПДАА та Університетом третього віку, що у м. Громадка (Польща), відбулася гостьова лекція з ОК “Стратегії менеджменту” для здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії ОНП “Менеджмент”; лекцію підготували стейкхолдери ОНП, які виступили із інформаційними доповідями: доктор Даріуш Павліци (міський голова м. Громадка (Польща)), Доктор Марчін Кесі (декан Університету економіки в м. Бидгощ (Вища школа економіки)), Пьотр Пачоски (заступник міського голови м. Єленя Гора).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

У ПДАА функціонує Відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку (<http://surl.li/szim>), що здійснює підвищення кваліфікації та стажування НПП (<http://surl.li/vlvt>, <http://surl.li/vlrx>, <http://surl.li/vlry>, <http://surl.li/vlsc>). У ЗВО затверджено “Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і НПП ПДАА” (<http://surl.li/rixs>). Протягом останніх 5-ти років усі НПП, задіяні на ОНП, пройшли підвищення кваліфікації

(<http://surl.li/svmr>), а саме: проф. Дячков Д.В. - Чехія, Університет ім. Менделя в Брно, тема "Інформаційна безпека соціально-економічних систем", 2017р.; ПДАА, тема "Теоретична підготовка з основ сільськогосподарського дорадництва", 2019р.; "Підприємницький університет", 2020р.; проф. Зось-Кіор М.В. - Білорусь, БДАТУ, 2017р.; Poland, International Institute of Innovations, 2017r.; Warszawa, the Titles of the Work is: "Solving the problems of management and logistics in accordance with the requirements of the EU", 2017r.; ДВНЗ "Університет менеджменту освіти" НАПНУ, 2018р.; проф. Маркіна І.А. - Чехія, Університет ім. Менделя, тема "Ризик-менеджмент в аграрному бізнесі", 2017р.; Острава, Технічний університет в Оставі, тема "Методологія управлінських досліджень", 2018р.; ПДАА, тема "Теоретична підготовка з основ сільськогосподарського дорадництва", 2019р.; проф. Самойлік М.С - ДДАЕУ, тема "Політика управління сферою поводження з відходами в контексті сталого розвитку регіону. Збалансоване природокористування в галузі", 2018р.; ТОВ "Центр Освітнього консультування", тема "Organization of didactic Process, Educational programmers, innovative technologies and scientific work", Poland, 2019р; проф. Шаравара Т.О. - університет бізнесу в Домброві Гурнічій. Тема: "Педагогічні інновації в методології викладання дисциплін гуманітарного циклу", 2018р.; проф. Шейко С.В. - ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2018р.; доц. Вакулєнко Ю.В. - НУБіП України, тема: "НПП аграрних ВНЗ з використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі", 2017р.; ІНД Люблінський НТП та ГО "МФНО", тема "Хмарні сервіси на прикладі платформи Zoom", 2020р.; доц. Льченко А.М. - НУБіП України, тема: "Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності", 2019р.; ПОППО ім. М. В. Остроградського, теми: "Індивідуальна освітня траєкторія у сучасній школі", "Праксеологічні виклики дистанційної освіти в умовах карантину", 2020р.; ГО "РУХ Освіта", тема: "Можливості сучасних технологій для реалізації нового змісту освіти", 2020р.; ГО "Фонд підтримки інформаційного забезпечення студентів", тема: "Цифрові інструменти для дистанційної освіти", 2020р.; доц. Ніколаєнко Ю.О. - НУБіП України, тема "Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності", 2020р.; MOMiC Dinternal Education та компанії Pearson, 2020р. В той же час, проведений ЕГ аналіз запропонованих заходів з підвищення кваліфікації ПДАА не містить пропозицій щодо можливостей розширення та поглиблення знань НПП з менеджменту, зокрема в агропродовольчій та природоохоронній галузі (<http://surl.li/wxej>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У Колективному договорі, Додаток 7, наведено "Положення про оплату праці працівників ПДАА" (<http://surl.li/rluq>) визначено джерела фінансування; систему оплати праці; основну заробітну плату, порядок її планування та використання; види, розміри та порядок встановлення надбавок; види, розміри та порядок встановлення доплат; порядок виплати матеріальної допомоги, у т.ч. на оздоровлення; порядок виплати щорічної грошової винагороди; порядок призначення та виплата премії. У п.9.16.1 визначено головні критерії оцінки роботи НПП під час преміювання, у п.9.16.2 критерії оцінки роботи наукових та інших працівників, які проводять наукові дослідження та виконують науково-технічні розробки за рахунок коштів договірної тематики під час преміювання (<http://surl.li/rluq>). У ЗВО відбувається фінансування підвищення кваліфікації за рахунок коштів, передбачених у кошторисі ПДАА, що сприяє розвитку викладацької майстерності НПП. У ПДАА здійснюється матеріальне стимулювання за результатами рейтингово оцінювання НПП (<http://surl.li/riyq>), що регламентується "Положенням про рейтингове оцінювання роботи НПП ПДАА" (<http://surl.li/riyp>). Під час відеозустрічі з НПП з'ясовано, що у ЗВО передбачено преміювання НПП, а саме: за публікацію статті у наукометричних базах Web of Science, Scopus - у розмірі посадового окладу. Окрім того, у ПДАА передбачено нематеріальне стимулювання у вигляді оголошення подяки, нагородження грамотою тощо (відповідно до п.6.1 "Правил внутрішнього трудового розпорядку", <http://surl.li/rlus>). Також, рівень професійної майстерності, рейтингу викладачів тощо, враховується при формуванні навчального навантаження, конкурсного відбору тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація НПП корелює із ОК та забезпечує досягнення визначених ОНП цілей та ПРН. У ПДАА на базі кафедри менеджменту діє наукова школа "Методологія та практика сучасного менеджменту". Наукові керівники аспірантів є висококваліфікованими дослідниками за напрямками ОНП та за тематикою досліджень здобувачів. Функціонує аспірантура та докторантура за спеціальністю 073 "Менеджмент", спеціалізована рада Д 44.887.01 для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) економічних наук за спеціальностями 08.00.03 та 08.00.04. У ЗВО створено належні умови для проведення разових захистів, що підтверджується проведеними захистами 6 дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії спеціальності 073 "Менеджмент". Процедура конкурсного добору НПП у ПДАА є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП. ЕГ встановлено, що у ЗВО має місце позитивна практика залучення до читання гостьових лекцій професіоналів-практиків, експертів галузі. У ПДАА функціонує Відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку, що здійснює підвищення кваліфікації та стажування НПП. Створена прозора та ефективна система мотивації НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Враховуючи агропродовольче та безпекове спрямування ОНП, необхідно більше залучати до аудиторних занять роботодавців з аграрного сектору економіки та фахівців, що зайняті в безпековій діяльності. Відсутня пропозиція відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку ПДАА для підвищення кваліфікації НПП, що залучені до викладання в ОНП "Менеджмент" з фокусуванням на питаннях управління в агропродовольчій та природоохоронній галузі. Рекомендовано: активізувати практику залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів аграрної та безпекової сфери шляхом формування графіку відкритих занять. Розробити план заходів з підвищення кваліфікації ПДАА із фокусуванням на можливість розширення та поглиблення знань НПП ОНП "Менеджмент".

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація НПП відповідає ОК, які вони викладають на ОНП. Наукові керівники аспірантів є висококваліфікованими дослідниками за напрямками ОНП. Процедури конкурсного добору НПП є прозорими. Налагоджені зв'язки із роботодавцями та ЗВО-партнерами, у т.ч. із закордонними. Система стимулювання викладачів є прозорою та ефективною. Слабкими сторонами визначено відсутність запропонованих пропозицій з підвищення кваліфікації ПДАА щодо можливостей розширення та поглиблення знань НПП з менеджменту, зокрема в агропродовольчій та природоохоронній галузі. Враховуючи сильні та слабкі сторони сторони, ЕГ вважає, що ОНП за Критерієм 6 відповідає рівню В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами опрацювання представлених ЕГ документів, відеоматеріалів, та проведеної відео-екскурсії встановлено, що фінансові, матеріально-технічні ресурси ПДАА, а також навчально-методичне забезпечення є достатніми для досягнення здобувачами визначених ОНП цілей та ПРН. В ЗВО наявні добре облаштовані приміщення для проведення усіх видів навчальних занять, всі аудиторії кафедри менеджменту ННІ економіки, управління, права та ІТ мають стаціонарне мультимедійне оснащення, є комп'ютерні класи з достатньою кількістю робочих місць, бібліотека з читальними залами; експертній групі були продемонстровані мультимедійні читальні зали та комп'ютерні лабораторії. Територія ПДАА є естетично привабливою та функціонально комфортною (<https://youtu.be/kRJcy9xY8Q>): об'єднує 5 навчальних корпусів, 5 гуртожитків, 28 лабораторій, фуд-корт, їдальню, спортивні (у т.ч. відкриті спортмайданчики) та тренажерні зали, бібліотеку (в т.ч. репозитарій та електронну бібліотеку). Робочі місця персоналу та комп'ютерні класи оснащені комп'ютерами з ліцензійним програмним забезпеченням (ОС Windows, Ms Office, Avira Antivirus Free; Google-додатки тощо) а також спеціальними ліцензійними програмами для забезпечення досягнення заявлених цілей у ОНП та ПРН (IC Soft.Farm; Bitrix24; IC Універсал 7; STATISTICA; АСУ ПДАУ (власна розробка, використовується як система управління закладом вищої освіти). Комп'ютери університету підключені до мережі інтернет, в навчальних корпусах, гуртожитках є вільний доступ до wi-fi (понад 50 точок доступу). Викладачі і студенти підтвердили наявність літератури, необхідної для опанування ОНП "Менеджмент", наявність доступу до наукометричних баз Scopus та Web of Science, електронного каталогу (<http://lib.pdaa.edu.ua/>). В межах ОК, які формують ОНП бібліотекою виписуються періодичні видання та систематично оновлюється бібліотечний науковий фон, про що оперативно доводиться інформація на сайті бібліотеки (<http://surl.li/szjb>) та на офіційній ФБ сторінці бібліотеки (<http://surl.li/wqel>). ЕГ констатує наявність розвиненої інфраструктури ПДАА, гарний стан та достатність матеріально-технічної бази університету, її відповідність сучасним очікуванням здобувачів та цілям ОНП "Менеджмент". На думку 94,7% з 19 опитаних здобувачів, матеріально-технічна база забезпечена сучасним обладнанням, ПДАА забезпечує своєчасне її оновлення (<http://surl.li/vode>). На сайті ЗВО у відкритому доступі оприлюднені силабуси та робочі програми навчальних дисциплін ОНП (<http://surl.li/svln>). Здобувачі також мають доступ до системи дистанційного навчання ПДАА на системі moodle (<https://moodle.pdaa.edu.ua>), де для них доступне повне методичне забезпечення з кожної ОК.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У ході відеозустрічей із здобувачами, НПП, представниками органів студентського самоврядування, представниками допоміжних сервісних підрозділів ЕГ було встановлено, що викладачі та здобувачі мають безоплатний доступ до мережі інтернет на всій території ПДАА та в гуртожитках, до елементів університетської

інфраструктури - спортивної та тренажерної залів, бібліотеки, комп'ютерних аудиторій. У кожному корпусі наявний фуд-корт (їдальня в умовах карантину працює з обмеженнями). Здобувачі та НПП мають безоплатний доступ до наукової та навчальної літератури в паперовій та електронній формі для підготовки до занять та проведення наукових досліджень, яка налічує 791 одиницю електронних матеріалів (<http://surl.li/wwjb>, с. 46); безкоштовно користуються читальними залами. У ЗВО забезпечується безкоштовний доступ до наукометричних баз Web of Science, Scopus. І здобувачі, і НПП відмічали, що повністю задоволені умовами, які створює та забезпечує ЗВО учасникам освітнього процесу у ході реалізації ОНП. Заслугує на увагу на сайті бібліотеки виокремлення сторінок з допомоги та інформування здобувачів щодо загальних правил цитування та написання наукових робіт (<http://surl.li/wqeu>), правил оформлення списку використаних джерел при написанні наукових робіт (<http://surl.li/fohh>). В ПДАА функціонують 2 мовних центри для задоволення потреби в отриманні знань з іноземної мови.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На підставі наданих відеоматеріалів з оглядом матеріально-технічної бази, відео-екскурсії та зустрічей зі здобувачами, представниками студентського самоврядування, ЕГ констатує, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, дозволяє задовольнити потреби та інтереси щодо комфортних умов для життя та навчання. Санітарно-технічний стан усіх приміщень відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації, існуючим нормам охорони праці, умови проживання у гуртожитку відповідають нормам (у ході відеозустрічей було продемонстровано відремонтовані кімнати, що передбачені для проживання здобувачів). Територія ПДАА є безпечною, має всі умови для підтримання здорового способу життя. В умовах пандемії, в усіх приміщеннях дотримуються заходів проти епідеміологічного стану: наявність засобів для дезінфекції рук, масковий режим та ін. ЕГ підтверджує рівень задоволеності здобувачів та викладачів умовами, які створює та забезпечує ЗВО для навчання і роботи, проведення наукових досліджень та соціально активного сучасного побуту і життя.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ПДАА забезпечує достатній рівень освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів. Освітня підтримка здобувачів у ПДАА забезпечена, з одного боку, формальними аспектами організації навчального процесу (чіткий та зручний розклад занять, що доступний на сторінці АСУ ПДАА, зручні режими роботи бібліотек, спортивних залів, їдальні) та з іншого - створенням середовища, в якому адміністрація, викладачі та сервісний персонал свідомо орієнтуються на потреби здобувачів, готові консультивати, допомогти у вирішенні різного типу проблем, відповідально забезпечувати надання освітніх послуг у повному обсязі, та доступ до необхідного доступу навчальних матеріалів, зокрема в умовах карантину. Здобувачі мають можливість постійно підвищувати свою кваліфікацію шляхом участі у різноманітних заходах: (<http://surl.li/svkn>). ПДАА надає психологічну підтримку через команду психологічної служби ПДАА (до складу входять 2 практикуючі психологи та 2 соціальних педагога) для здійснення соціально-психологічного супроводу освітньо-виховного процесу (<http://surl.li/svkl>). У гуртожитку функціонує кімната психологічного розвантаження, призначена для дозвілля студентів і аспірантів-здобувачів. В ПДАА з 2020 р. впроваджено посаду освітнього омбудсмена, який виконує функцію контролю за забезпеченням дотримання прав всіх учасників освітнього процесу (<http://surl.li/swyb>). У ЗВО активно функціонує інститут тьюторства, про що неодноразово відмічалось здобувачами та НПП на відеозустрічах. У корпусі, де розміщується ННІ економіки, управління, права та ІТ ПДАА, наявна Скринька довіри, яка постійно перевіряється. Соціальна підтримка здобувачів забезпечується розвинутою соціальною інфраструктурою ПДАА та усвідомленням адміністрації і викладачів своєї ролі у соціалізації та вихованні молодих дослідників. Здобувачі зазначили, що завжди отримують всі види консультативної підтримки через наукових керівників, гарантів, тьюторів, працівників деканату, кафедру менеджменту та безпосередньо у відповідних підрозділах (відділ міжнародних зв'язків, бібліотека, наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених тощо). У ході відеозустрічей здобувачі відмітили, що повністю задоволені умовами, які створює та забезпечує університет для реалізації ОНП та їх соціальної діяльності.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У ПДАА створені необхідні умови для здобувачів вищої освіти з особливими потребами. Під час зустрічі з огляду матеріально-технічної бази, було виявлено, що в університеті є пандуси та наявний безперешкодний доступ до аудиторій, комп'ютерних класів та іншої інфраструктури відповідно до державних правил і стандартів; для здобувачів з проблемами зору передбачені також жовті сигнальні стрічки на сходах; для осіб з обмеженими можливостями та особливими потребами передбачена кнопка виклику допоміжного персоналу для забезпечення використання переносного пандусу для осіб з обмеженими можливостями (детальна інструкція щодо того як можна звернутися за допомогою розміщена перед входом в корпус і біля кожних сходів). В корпусі ННІ економіки, управління права та ІТ наявна санітарна кімната для людей з обмеженими можливостями. Особи з особливими потребами мають змогу спілкуватися з викладачами дистанційно чи навчатися за індивідуальним графіком. На

сторінці освітнього омбудсмена доступна інформація щодо прав осіб з особливими освітніми потребами: <http://surl.li/wqfq>. На ОНП “Менеджмент” третього рівня вищої освіти здобувачі з особливими освітніми потребами не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ПДАА затверджені і функціонують внутрішні нормативні документи, які містять чіткі процедури вирішення конфліктних ситуацій: “Положення про порядок вирішення конфліктних ситуацій в ПДАА” (<http://surl.li/wqfu>), “Положення про протидію булінгу (цькуванню) в ПДАА», “Положення про омбудсмена учасників освітнього процесу ПДАА”, “Порядок подання та розгляду скарг здобувачів вищої освіти у Полтавській державній аграрній академії”. У студентів також є можливість скористатися “схемкою довіри”, яка розміщена в корпусі ННІ економіки, управління, права та ІТ ПДАА. Захист інтересів студентів є метою діяльності студентського самоврядування. Здобувачі ОНП зазначили, що будь-які непорозуміння легко з'ясовуються в робочому порядку та не набувають ознак конфліктів. Вони чітко проінформовані гарантом та тьюторами про механізм вирішення таких ситуацій. У ході відеозустрічей з усіма учасниками освітнього процесу ЕГ з'ясовано, що фактів виникнення конфліктних ситуацій, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією або корупцією в межах ОНП “Менеджмент” зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріально-технічні ресурси і навчально-методичні комплекси ОК забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та ПРН. Високий рівень інформаційно-консультативної підтримки здобувачів вищої освіти з боку адміністрації Інституту, зокрема через співпрацю з органами студентського самоврядування. Наявна бібліотека з потужною матеріальною базою, електронним каталогом, та можливістю забронювати посібники й інші інформаційні джерела онлайн, в т. ч. з бібліотек інших ЗВО. Унікальною практикою є функціонування в ПДАА Освітнього омбудсмена та Психологічної служби ПДАА.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Недоліки відсутні.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЕГ фіксує наявність потужної матеріально-технічної бази ЗВО, високий рівень інформаційно-консультативної підтримки студентів з боку адміністрації, особливо через унікальну практику функціонування в ПДАА служби освітнього омбудсмена та команди психологічної служби ПДАА. Враховуючи відсутність слабких сторін або недоліків за Критерієм 7 та наявність в освітньому середовищі ЗВО зазначеної унікальної практики ЕГ вважає, що за Критерієм 7 ОНП відповідає рівню А.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОНП регулюється “Положенням про ОП в ПДАА” (<http://surl.li/sdhf>), відповідно до п.3.2. якого перегляд ОП відбувається з певною періодичністю, але не рідше 1-го разу протягом терміну дії ОП. Оновлена ОП розглядається на засіданні випускової кафедри, погоджується науково-

методичною радою спеціальності, вченою радою факультету (інституту), на якому реалізується ОП, затверджується вченою радою ПДАА і вводиться в дію наказом ректора. На відеозустрічі з НПП, було підтверджено факт щорічного оновлення змісту ОК, на основі наукових досягнень, досліджень і сучасних практик у галузі менеджменту. Членами ЕГ встановлено, що за дотримання процедури забезпечення розроблення та перегляду ОНП відповідальність покладено на гаранта та випускову кафедру менеджменту ННІ економіки, управління та ІТ ПДАА. Гарант та НПП кафедри постійно моніторять думку стейкхолдерів щодо якості реалізації ОНП. 9.12.2020 та 14.12.2020р. відбулися зустрічі стейкхолдерів та групи забезпечення спеціальності 073 “Менеджмент” в рамках обговорення ОНП на 2020 рік. Серед стейкхолдерів в зустрічі взяли участь: О.Ходаківська, заст. директора з НПП, зав.відділу земельних відносин та природокористування ННЦ “Інститут аграрної економіки” НААН України; Л.Тюркіна, директор ТОВ “НВЦ сертифікації, метрології та стандартизації”; О.Онушко, заст. директора Департаменту, нач. від. стратегічного планування та регіонального розвитку департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської ОДА; О.Лопушинська та М.Вовк, здобувачі ОНП “Менеджмент” (<http://surl.li/svmv>). Всі запропоновані зміни були інтегровані до нової редакції ОНП. Результати опитування здобувачів ОНП щодо якості викладання та освітнього середовища (<http://surl.li/ssgn>) та про перегляд ОК розглядалися на засіданні кафедри (протокол №13, 16.12.2020р. <http://surl.li/vnqo>); про перегляд ОНП зовнішніми стейкхолдерами (протокол №9 від 23.12.2019 р.: <http://surl.li/vnqd>). ОНП (<http://surl.li/vibv>) затверджувалась Вченою радою ПДАА (протоколи: №12, 28.12.2018, №12, 28.12.2019 (із змінами, протокол №14, 02.02.2021 р.). Враховувалася думка здобувачів ОНП: опитування за підсумками вивчення ОК, анкетування (<http://surl.li/ssgn>), участь в розширених засіданнях кафедри менеджменту (<http://surl.li/vnqd>, <http://surl.li/vnqo>). ЕГ відзначає позитивною практикою наявність та доступність розробленої анкети для опитування стейкхолдерів-роботодавців (<http://surl.li/tjck>), але на сайті доступні результати опитування лише здобувачів. Дотримання процедури, що зазначена в “Положенні про ОП в ПДАА” ЕГ підтверджує. Під час спілкування з роботодавцями та здобувачами було встановлено, що вони беруть участь в обговоренні змісту та перегляді ОНП. Відповідно до “Положення про ОП в ПДАА”, ОНП переглядають з певною періодичністю, але не рідше 1-го разу протягом терміну її дії. На сайті ПДАА розміщено оновлений варіант ОНП “Менеджмент” (<http://surl.li/wprtr>), яка вводиться в дію з 01.03.2021.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Залучення здобувачів вищої освіти до перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості врегульовано “Положенням про освітні програми в ПДАА”, затвердженого Вченою радою ПДАА, протокол № 8 від 27.01.2020 р., “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАА” (<http://surl.li/swsx>), введеного в дію із змінами наказом ректора академії №50 від 03.04.2018 р.; “Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАА” (<http://surl.li/qxxl>); затвердженим Вченою радою ПДАА, протокол №2 від 18.09.2018 р. Відповідно до п.3.4.3 “Положення про студентське самоврядування ПДАА” (<http://surl.li/tjbu>) здобувачі беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу. До складу робочої групи ОНП “Менеджмент” на 2021 р. входить М.Вовк, представник здобувачів за третім освітньо-науковим ступенем ОНП 073 “Менеджмент” (у редакціях 2018-2020рр. - О.Лопушинська, здобувачів за третім освітньо-науковим ступенем ОНП 073 “Менеджмент”, яка була і є представником студентського самоврядування). В ПДАА проводиться анкетування здобувачів вищої освіти (<http://surl.li/ssgn>) з метою визначення очікувань від навчання в ЗВО на етапі досягнення ПРН, рівня задоволеності умовами і можливостями, створеними в ЗВО, власних знань і професійних навичок, рівня розвитку компетентностей тощо; вивчення думки здобувачів про необхідність змін чи покращення складових освітнього процесу, збір інформації про якість ОНП. Результати опитування здобувачів ОНП “Менеджмент” третього рівня вищої освіти щодо якості викладання та освітнього середовища (<http://surl.li/ssgn>) розглядалися на засіданні кафедри (протокол №13,16.12.2020 р.: <http://surl.li/vnqo>); про перегляд освітніх компонент (протокол №13 від 16.12.2020 р: <http://surl.li/vnqo>). У ході відеозустрічей, представниками органів студентського самоврядування, як рівня ННІ, так і ПДАА, було озвучено, що вони постійно залучаються та беруть безпосередню участь у процесі перегляду ОНП “Менеджмент” третього рівня вищої освіти. Під час проведення відеозустрічей із здобувачами та представниками Ради молодих вчених та студентського самоврядування О. Лопушинською та М. Вовком було підтверджено, що ініційовані здобувачами зміни щодо переведення ОК “Актуальні проблеми детінізації економіки та управління безпекою підприємства” з категорії вибіркових в обов'язкові ОК ОНП були внесені до проекту ОНП “Менеджмент”. Свою пропозицію вони обґрунтували тим, що ОК висвітлює нагальні проблеми, з якими стикаються на макро- та мікрорівні організації різних галузей у сучасному бізнес-світі.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Стейкхолдерами-рецензентами, що залучені до перегляду ОНП у 2019-2020р р. є: О.Ходаківська, заст. директора з науково-проектної роботи, завідувача відділу земельних відносин та природокористування ННЦ “Інститут аграрної економіки” НААН України, Л. Тюркіна, директор ТОВ “НЦСМС” та О. Онушко, заст. директора Департаменту – нач. від. стратегічного планування та регіонального розвитку департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської ОДА, які є постійними учасниками процесу оновлення та удосконалення ОНП та беруть участь у засіданні кафедри з метою внесення своїх пропозицій для вдосконалення ОНП “Менеджмент”. Зокрема, О.Онушко запропонувала змінити вид семестрового контролю ОК “Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі”, ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях” з заліку на екзамен (пр. №9 від 23.12.2019р., <http://surl.li/vnqd>), а також нею було внесена пропозиція щодо доцільності наголосу в змісті ОНП

“Менеджмент” на міжнародних аспектах апробації результатів науково-практичних досліджень аспірантів (для здобувачів третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти за ОНП “Менеджмент” в ПДАА створені всі необхідні для цього умови), Л.Тюркіною була внесена пропозиція щодо переміщення ОК “Методика викладання менеджменту у вищій школі” до вибіркових, а ОК “Стратегії менеджменту” включити до переліку нормативних ОК, О.Ходаківська запропонувала більше уваги зосередити на основний фокус ОНП; також ними було запропоновано внести правки до складової ОНП “Особливості ОНП” (протокол №13 від 16.12.2020р. (<http://surl.li/vnqo>)). Також до перегляду, окрім зазначених рецензентів, долучаються провідні фахівці регіонального агропродовольчого виробництва: 1.03.2021р. відбулася зустріч аспірантів і групи забезпечення спеціальності 073 “Менеджмент” із керуючою виробництвом ФОП “МАМЕДОВ В.Р.О.” Валієвою Ельнарою Тахар кизи (<http://surl.li/svmv>). Під час онлайн експертизи ЕГ пересвідчилась, що залучення роботодавців до перегляду змісту ОНП “Менеджмент” третього рівня вищої освіти відбувається на постійній основі, у т.ч. це підтверджується спільною участю у формуванні щорічних збірників наукових праць та матеріалів щорічних конференцій.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар’єрного шляху випускників освітньої програми.

У ПДАА функціонують відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<http://surl.li/tsvt>), відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку, які проводять заходи (<http://surl.li/wtcq>) та моніторинг інформації про можливості працевлаштування та кар’єрний шлях випускників. Дана інформація по ОНП “Менеджмент” поповнюється через підтримку неформальних зв’язків між гарантом, науковими керівниками та випускниками ОНП. Випускова кафедра менеджменту налічує понад 60-річну історію і супроводжує як випускників першого та другого рівнів вищої освіти, так і найвищого, третього рівня. Позитивним є те, що інформація щодо можливостей працевлаштування випускників розміщена на веб-сайті університету (<http://surl.li/tsvt>), але наразі пропозиції для випускників ОНП “Менеджмент” відсутні (на сторінці відділу сприяння працевлаштуванню для випускників ННІ економіки, управління, права та ІТ наявні пропозиції станом на 2019 р. (<http://surl.li/wtby>)).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедури забезпечення якості освіти в ЗВО регулюється “Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАА” (<http://surl.li/swsx>), введеного в дію із змінами наказом ректора академії №50 від 03 квітня 2018 р., “Положенням про ОП в ПДАА” (<http://surl.li/sdhf>), затвердженим Вченою радою ЗВО (протокол №15 від 18.03.20). У ПДАА 01.10.2012 створено Відділ моніторингу та забезпечення якості освіти, який є координуючим підрозділом, що забезпечує прогнозування, проектування, моніторинг та аудит якості освітньої діяльності (<http://surl.li/tkdk>). Перелік заходів, що були заплановані у 2019-2021 рр. розміщені на сайті ПДАА (<http://surl.li/wtev>, <http://surl.li/wtey>). Планове проведення різних видів моніторингів, спрямованих на аналіз рівня якості освітнього процесу за ОНП, забезпечує можливість адекватного та вчасного реагування на виявлені недоліки та удосконалення якості освітнього процесу. У ПДАА проводиться щорічне анонімне анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу та освітніх програм, результати якого представлені на сайті (<http://surl.li/ssgn>). Під час спілкування з представниками різних фокус-груп з’ясовано, що Відділом, координаційним структурним підрозділом ЗВО, Студентською радою та Радою аспірантів систематично моніториться якість освітнього процесу в ЗВО, а у випадку виявлення недоліків в ОНП або в освітній діяльності, його представники готові до своєчасного реагування, відповідно до внутрішніх нормативних документів. ЕГ були надані витяги із протоколів засідання кафедри менеджменту (протокол №13, 16.12.2020р.: <http://surl.li/vnqo>), протокол №9, 23.12.2019р.: <http://surl.li/vnqd>), в яких зазначено, що результати анкетування були обговорені та взяті до уваги. Представниками відділу під час проведення відеозустрічі було підтверджено, що за час реалізації ОНП істотних недоліків не виявлено. В якості рекомендації було запропоновано переглянути методи навчання та розширити їх перелік (за потреби), з метою нарощування якості освітнього процесу за ОНП. Інформація про зміст, освітню, організаційну, наукову та довідкову інформацію за ОНП вчасно розміщується та оновлюється на офіційному сайті ПДАА та сторінці кафедри менеджменту.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОНП “Менеджмент” в ПДАА третього рівня вищої освіти первинна. В той же час, провівши аналіз змісту ОНП редакцій 2019 та 2020 років, було виявлено врахування пропозицій стейкхолдерів при формуванні нового проекту ОНП на 2021 рік. А також гарантом програми під час зустрічей було наголошено, що вони працюють над тим, що вже удосконалюються певні моменти, які було виявлені під час акредитації інших ОП, зокрема ОПП Екологія та ОПП Маркетинг (проведений аналіз експертних висновків, які отримали у 2020 р.). За результатами проведеного аналізу було здійснено наступне: 1) перегляд та оптимізація ПРН в розрізі ОК; 2) моніторинг наукової активності НПП, що залучені до реалізації ОНП; 3) проведення опитувань здобувачів ОНП “Менеджмент” щодо блінгу, дискримінації, корупції та конфліктних ситуацій, а також проведення тематичних лекцій; 4) актуалізовано

інформацію на сайті кафедри, зокрема профіль викладачів, створено вкладку “Аспірантура” для розміщення актуальної інформації тощо.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО сформоване достатнє нормативне забезпечення для регулювання процедур розроблення, затвердження, функціонування, моніторингу та систематичного перегляду ОНП. ПДАА прагне до підвищення культури якості викладання навчальних дисциплін, залучення роботодавців та провідних фахівців-практиків, стимулювання педагогічної майстерності викладачів. В ПДАА з 2012 р. функціонує Відділ моніторингу та забезпечення якості освіти ПДАА, який є координуючим підрозділом, що забезпечує прогнозування, проектування, моніторинг та аудит якості освітньої діяльності (<http://surl.li/tkdk>). Перелік запланованих та проведених заходів у 2019-2021 рр. розміщено на сайті ПДАА (<http://surl.li/wtev>, <http://surl.li/wtey>). Відділом моніторингу та забезпечення якості освіти ПДАА у співпраці з Радою аспірантів, Студентською радою проводиться анонімне анкетування здобувачів вищої освіти третього рівня щодо якості освітніх програм, результати якого представлені на сайті (<http://surl.li/ssgn>). Сформована система анкетування студентів, зокрема щодо якості викладання навчальних дисциплін ОНП, яке організовано через google-анкету. Серед переліку анкет є такі опитування: “Якість освітньої діяльності в ПДАА”, щодо якості ОНП “Менеджмент”, “Викладач очима здобувачів вищої освіти”, “Моніторинг якості підготовки в аспірантурі”, щодо сильних та слабких сторін ОНП, щодо якості системи контрольних заходів та критеріїв оцінювання результатів знань, “Моніторинг якості та ефективності самостійної роботи здобувачів вищої освіти”, “Анкета здобувачів вищої освіти щодо оцінки освітнього середовища ПДАА”. Результати оцінювання та побажання враховуються гарантом програми/завідувачем кафедрою та викладачами (протоколи засідання кафедри менеджменту: №13, 16.12.2020р.: <http://surl.li/vnqo>), №9, 23.12.2019р.: <http://surl.li/vnqd>), в яких зазначено, що результати анкетування були обговорені та взяті до уваги. Таким чином, студенти залучаються до інших процедур забезпечення якості ОНП. Під час відеозустрічі з академічним персоналом виявлено, що НПП кафедри менеджменту зацікавлені та вмотивовані до подальшого розвитку ОНП та освітньо-наукової діяльності. Під час спілкування з представниками різних фокус-груп з'ясовано, що Відділом моніторингу та забезпечення якості освіти ПДАА здійснюється постійний моніторинг якості освітнього процесу в ЗВО, а у випадку виявлення недоліків в ОНП або в освітній діяльності, його представники готові до своєчасного реагування, відповідно до внутрішніх нормативних документів.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В ЗВО створена потужна система забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти. Відділом моніторингу та забезпечення якості освіти ПДАА, координаційним структурним підрозділом ЗВО, систематично моніториться якість освітнього процесу, а у випадку виявлення недоліків в ОНП або в освітній діяльності, його представники готові до своєчасного реагування, відповідно до внутрішніх нормативних документів. Посаду керівника Відділу займає фахівець, яка обізнана з положеннями та процесами із забезпечення якості освітнього процесу за ОНП “Менеджмент”. Доступні до ознайомлення на сайті ЗВО у відкритому форматі результати опитування здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

В ПДАА при організації навчального процесу в ОНП “Менеджмент” для третього рівня вищої освіти залучають представників роботодавців через їх участь в обговоренні та оновленні ОНП без активного та системного залучення до аудиторних занять фахівців, що зайняті у безпековій діяльності та агропродовольчому секторі (враховуючи спрямування ОНП). Інформація щодо працевлаштування випускників розміщена на веб-сайті університету не містить пропозицій для випускників ОНП “Менеджмент”. Рекомендовано: активізувати участь роботодавців, що зайняті у безпековій діяльності та агропродовольчому секторі (враховуючи спрямування ОНП) у навчальному процесі на постійній основі в ОНП “Менеджмент”. Оновити інформацію на сторінці “Пропозиції щодо працевлаштування” для випускників ОНП “Менеджмент” та запровадити практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Доповнити перелік анкет по визначенню якості освітнього процесу в ОНП опитуванням здобувачів щодо з'ясування очікувань та їх планів на майбутнє працевлаштування.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ встановила, що у ЗВО створена потужна система забезпечення якості освітньої діяльності. Відділом моніторингу та забезпечення якості освіти ПДАА систематично моніториться якість освітнього процесу. У відкритому доступі розміщуються результати опитування здобувачів. Слабкими сторонами визначено не досить активний та системний рівень залучення представників роботодавців, що зайняті у безпековій діяльності та агропродовольчому секторі (враховуючи спрямування ОНП) до аудиторних занять та відсутність на сайті інформації щодо можливості працевлаштування випускників ОНП “Менеджмент. Враховуючи зазначені сильні та слабкі сторони ЕГ вважає, що ОНП за Критерієм 8 відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу регламентуються “Статутом Полтавської державної аграрної академії” (<http://surl.li/tzla>), “Колективним договором” (<http://surl.li/rluq>), “Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників” (<http://surl.li/riyd>), “Правилами внутрішнього трудового розпорядку” (<http://surl.li/rfus>), “Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавській державній аграрній академії” (<http://surl.li/qxhl>), “Положенням про забезпечення права на вибір навчальних дисциплін студентами в Полтавській державній аграрній академії” (<http://surl.li/vbld>), а також нормами чинного законодавства України, внутрішніми документами та положеннями які є у вільному доступі на офіційному сайті ПДАА в розділах: “Доступ до публічної інформації” (<http://surl.li/mbmf>) та “Положення про освітню діяльність” (<http://surl.li/swtd>). Також для здобувачів, всю актуальну інформацію подано у вкладці “Аспірантура і докторантура” (<http://surl.li/szmm>). Під час відеозустрічі із здобувачами встановлено, що інформацію щодо правил та процедур, що регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, їм також надають гарант ОНП, наукові керівники та НПП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОНП “Менеджмент” розміщений на офіційному сайті університету у вкладці “Проекти на 2021 рік” (<http://surl.li/tkdt>). Також, на вказаній сторінці розміщено інформацію задля надання пропозицій, коментарів, зауважень щодо змістовної частини ОНП, які можна надсилати на вказану електронну поштову скриньку. Згідно “Положення про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову) програму в Полтавській державній аграрній академії (нова редакція)” (<http://surl.li/sdhf>) перегляд освітніх програм відбувається з певною періодичністю, але не рідше одного разу протягом терміну дії освітньої програми. У ході відео зустрічей з гарантом, аспірантами, академічною спільнотою та стейкхолдерами, а також після ознайомлення з витягами засідань кафедри, ЕГ було встановлено, що Академія оприлюднює проект ОНП не пізніше ніж за місяць до її затвердження. Однак, на сайті ЗВО не оприлюднено перелік надісланих зауважень та рекомендацій від стейкхолдерів щодо удосконалення ОНП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОНП в достатньому обсязі, а також анотації, силябуси та робочі програми усіх освітніх компонентів (<http://surl.li/svlm>) та навчальний план (<http://surl.li/tkdx>). Обсяг представленої інформації є цілком достатнім для інформування внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів. ЗВО сприяє своєчасному оприлюдненню повної інформації про ОНП на веб-сайті. За результатами відео-зустрічей встановлено, що усі зацікавлені сторони ознайомлені з тим, де оприлюднена ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, знаходяться у вільному доступі на сайті Академії. ЕГ виявлено, що усі процедури є доступними та відкритими для усіх учасників освітнього процесу. Усі зацікавлені сторони долучені до внесення своїх рекомендацій та побажань до проекту ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На сайті ЗВО наведено інформацію для обговорення ОНП, але відсутня оприлюднена інформація надісланих зауважень та рекомендацій від стейкхолдерів щодо удосконалення ОНП “Менеджмент”. Рекомендовано: відповідно до рекомендацій Національного агентства (підкритерій 9.2), доцільно розміщувати на сайті ПДАА інформацію щодо пропозицій після закінчення громадського обговорення ОНП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЕГ встановила, що у ЗВО достатня прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес. Забезпечено своєчасність оприлюднення інформації про проект ОНП. Слабкими сторонами визначено відсутність оприлюдненої інформації надісланих зауважень та рекомендацій від стейкхолдерів щодо удосконалення ОНП. Враховуючи зазначені сильні та слабкі сторони ЕГ вважає, що ОНП за Критерієм 9 відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Вивчення змісту ОНП “Менеджмент”, ОК та ПРН, а також напрямів наукових досліджень та тематики дисертаційних робіт здобувачів дозволило зробити висновки, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів, забезпечує їх підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю. Про відповідність змісту ОНП науковим інтересам здобувачів свідчить наступне: Братанов Б.В. тема “Формування і розвиток механізму економічної безпеки аграрних підприємств”, Мазіленко С.С. “Організаційно-економічний механізм управління безпекою агропродовольчої сфери України”, Стеценко М.О. тема “Формування системи екологічного менеджменту в контексті забезпечення економічної безпеки аграрного підприємства”, Ткаченко В.І. тема “Кадрова безпека в системі управління підприємством агропродовольчої сфери”, Вовк М.О. тема “Технологічний менеджмент в контексті забезпечення економічної безпеки підприємств агропродовольчої сфери”, Бурик В.В. тема “Менеджмент маркетингової безпеки підприємства в умовах цифрової трансформації” дотичні ОК “Актуальні проблеми детінізації економіки та управління безпекою підприємства”; Іськович А.А. тема “Менеджмент інноваційної діяльності в контексті забезпечення конкурентоспроможності підприємства”, Скубій В.О. тема “Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю аграрних підприємств в умовах євроінтеграційних процесів”, Михатіло В.В. тема “Менеджмент конкурентоспроможності продукції молокопереробних підприємств”, Соловійов О.А. тема “Управління конкурентоспроможністю галузі: напрями, методи, перспективи”, Дюкарев Д.С. тема “Менеджмент маркетингового аутсорсингу підприємства агропродовольчої сфери”, Арестов О.О. тема “Розвиток корпоративного податкового менеджменту у великотоварних аграрних формуваннях”, Мартиненко М.В. тема “Управління розвитком аграрних підприємств на принципах гармонізації”, Семигреєнко А.С. тема “Маркетингове управління виробництвом органічної продукції”, Севрюков В.В. тема “Організаційно-економічний механізм управління земельними ресурсами в Україні”, Солод О.В. тема “Управління еколого-економічним розвитком підприємства”, Драчук С. О. тема “Управління санацією сільськогосподарських підприємств”, Довгаль О.Ю. тема “Управління економічним розвитком аграрного виробництва засобами податкового регулювання” дотичні ОК “Сучасні та класичні теорії менеджменту” та ОК “Стратегія стійкого розвитку в глобальному середовищі”; Руденко О.Г. тема “Формування соціальної відповідальності персоналу аграрних підприємств в контексті забезпечення сталого розвитку України” дотична ОК “Менеджмент персоналу”, Аташ Б.Ф. тема “Управління цифровим розвитком підприємств агропродовольчої сфери” дотична ОК “Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях” та ОК “Стратегії менеджменту”. Дисертаційні дослідження здійснюються в рамках наукової школи та науково-дослідних тем.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямів досліджень наукових керівників.

Під час відеозустрічей з'ясовано, що розподіл здобувачів та їх закріплення здійснюється відповідно до напрямів дослідження та наукових інтересів керівників. ЕГ встановлено дотичність наукових досліджень здобувачів напрямам досліджень їх наукових керівників, зокрема: тема здобувача Мартиненко М.В. “Управління розвитком аграрних

підприємств на принципах гармонізації” відповідає напрямку досліджень наук. керів. д.е.н. Дорофеева О.В. (<http://surl.li/wmqn>), який захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня д.е.н. за схожою тематикою “Управління економічним розвитком суб’єктів аграрного виробництва: теорія, методологія, практика”; теми здобувачів Вовк М.О. “Технологічний менеджмент в контексті забезпечення економічної безпеки підприємств агропродовольчої сфери”, Руденко О.Г. “Формування соціальної відповідальності персоналу аграрних підприємств в контексті забезпечення сталого розвитку України”, Бурик В.В. “Менеджмент маркетингової безпеки підприємства в умовах цифрової трансформації” відповідають напрямку досліджень наук. керів. д.е.н. Дячкова Д. В. (<http://surl.li/wmq5>), який має дотичні публікації у закордонних та вітчизняних виданнях, захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня д.е.н. за тематикою “Управління інформаційною безпекою підприємств агропродовольчої сфери України”; теми здобувачів Замикула О.В. “Формування економічного механізму управління енергоефективністю підприємств агропродовольчої сфери”, Солод О.В. “Управління еколого-економічним розвитком підприємства”, Севрюков В.В. “Організаційно-економічний механізм управління земельними ресурсами в Україні”, Пашенко П.О. “Управління проектами енергозбереження в організаціях бюджетної сфери” відповідають напрямку досліджень наук. керів. д.е.н. Зось-Кіор М.В. (<http://surl.li/wmsi>), який захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня д.е.н. за схожою тематикою “Управління земельними ресурсами аграрного сектора економіки України в контексті глобалізації” та має дотичні публікації у закордонних та вітчизняних виданнях; теми здобувачів Ткаченко В.І. “Кадрова безпека в системі управління підприємством агропродовольчої сфери”, Аташ Б.Ф. “Управління цифровим розвитком підприємств агропродовольчої сфери” відповідають напрямку досліджень наук. керів. к.е.н. Воронько-Невідничка Т.В. (<http://surl.li/wmrg>), яка має дотичні публікації у фахових виданнях; теми здобувачів Арестова О.О. “Розвиток корпоративного податкового менеджменту у великотоварних аграрних формуваннях”, Довгаль О.Ю. “Управління економічним розвитком аграрного виробництва засобами податкового регулювання” відповідають напрямку досліджень наук. керів. к.е.н. Безкровного О.В. (<http://surl.li/woyr>), який має дотичні публікації у вітчизняних виданнях; тема здобувача Семигренко А.С. “Маркетингове управління виробництвом органічної продукції” відповідає напрямку досліджень наукового керівника д.е.н. Писаренко В.В. Аналогічна ситуація за іншими здобувачами.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад’юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

В ПДАА є 28 науково-дослідних та комп’ютерних лабораторій. Робочі місця персоналу та комп’ютерні класи оснащені комп’ютерами з ліцензійним програмним забезпеченням (ОС Windows, Ms Office, Avira Antivirus Free; Google-додатки тощо) а також спеціальними ліцензійними програмами для забезпечення виконання ПРН ОНП (IC Soft.Farm; Bitrix24; IC Універсал 7; STATISTICA; АСУ ПДАУ (власна розробка, використовується як система управління закладом вищої освіти). Комп’ютери підключені до мережі інтернет, в навчальних корпусах, гуртожитках є вільний доступ до wi-fi (понад 50 точок доступу). Викладачі і студенти підтвердили наявність літератури, необхідної для опанування ОНП “Менеджмент”, наявність доступу до баз Scopus та Web of Science, електронного каталогу (<http://lib.pdaa.edu.ua/>). В межах ОК, які формують ОНП, бібліотекою виписуються періодичні видання та систематично оновлюється бібліотечний науковий фон, про що оперативно доводиться інформація на сайті бібліотеки (<http://surl.li/szjb>) та на офіційній ФБ сторінці бібліотеки (<http://surl.li/wqel>). В ННІ економіки, управління, права та ІТ є Центр інформаційних ресурсів кафедри менеджменту “Менеджмент – наука та мистецтво управління” (<http://surl.li/szjf>), який обладнано робочими місцями на 13 осіб, фліпчартом, мультимедією та бібліотекою для ОНП а також Ресурсний центр зі сталого розвитку, в межах яких здійснюють свої наукові дослідження здобувачі та НПП кафедри менеджменту. Здобувачі беруть участь у конференціях, круглих столах, вебінарах, тренінгах, в органах управління ПДАА тощо (<http://surl.li/svkn>, <http://surl.li/vjgr>, <http://surl.li/vjgu>, <http://surl.li/vjgz>). У ході відеозустрічі, здобувачами була підтверджена їх участь у щорічних конференціях: МНПК “Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики”; Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції “Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки”. Вони також є співавторами колективних монографій, що щорічно друкуються мовами ЄС та в країнах ЄС: “Security management of the XXI century: national and geopolitical aspects”, “Management of the 21st century: globalization challenges” (Лопушинська О. (2017 р. вступу); Вовк М., Дюкареєв Д., Замикула О., Ткаченко В. (2018 р.в.); Іськович А., Мазіленко С., Михатіло В., Севрюков В., Стеценко М., Пашенко П. (2019 р.в.); Аташ Бар Фардін, Руденко О., Солод О. (2020 р.в.) та ін. (<http://surl.li/svmg>). Усі учасники освітнього процесу мають доступ до електронного архіву навчальних, наукових та навчально-методичних матеріалів на сайті електронної бібліотеки (<http://lib.pdaa.edu.ua>), де є оцифровані підручники, посібники, навчально-методичні матеріали, електронні копії наукових статей працівників ПДАА; матеріали конференцій, автореферати дисертацій, захищених в ПДАА, методичні матеріали на підтримку навчального процесу тощо.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад’юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

У рамках науково-дидактичного співробітництва між Вищою школою управління охороною праці в Катовіцах (ВШУОП) (<https://www.pdaa.edu.ua/content/internacionalizaciya>) і ПДАА аспіранти, що здобувають освіту за ОНП: Вовк М., Дюкареєв, Довгаль О. пройшли стажування “Забезпечення якості освіти у вищих навчальних закладах”, організоване ВШУОП для НПП партнерських навчальних закладів з України з 01.07.2020 р. по 30.09.2020 р. у

кількості 180 год. ЗВО реалізує міжнародну діяльність відповідно до “Стратегії інтерналізації ПДАА що розроблена до 2025 р.” (<http://surl.li/wqddq>). Аспіранти приймають участь в міжнародних конференціях, публікують свої наукові результати у міжнародних журналах, збірниках, відвідують лекції зарубіжних вчених в рамках укладених договорів про співробітництво (<http://surl.li/svmg>) та займаються самоосвітою. ЕГ встановлено, що ЗВО надає можливість здобувачам долучатися до проєктів з міжнародної кредитної мобільності Еразмус+КА1 Credit Mobility (<http://surl.li/wlei>). ЕГ було підтверджено, що кафедра менеджменту щорічно проводить всеукраїнську конференцію “Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки” та міжнародну “Менеджмент ХХІ століття: глобалізаційні виклики”, до яких залучаються аспіранти. Наукова робота здобувачів ОНП виконується в межах тем “Управління соціально економічною системою в умовах національних і глобалізаційних викликів” (0117U003102); “Управління соціально-економічним розвитком агропродовольчої сфери України” (0118U005208); “Управління національною безпекою в умовах глобалізаційних викликів: макро-, мікро-, регіональний та галузевий рівні” (0118U005209). (<http://surl.li/ssbq>). Між ЗВО та рядом зарубіжних організацій були укладені договори про співробітництво, в межах яких здобувачі ОНП можуть реалізувати право на міжнародну академічну мобільність, апробацію результатів власних наукових досліджень, залучення до розробки та реалізації проєктів, прийняти участь в написанні частин в колективних міжнародних монографіях “Security of the XXI century: national and geopolitical aspects” та “Management of the 21st century: globalization challenges” (зокрема, Лопушинська О. 2017 р.н.; Вовк М., Дюкарев Д., Ткаченко В., Замикула О., 2018 р.н. набору; Іськович А., Мазіленко С., Стеценко М., Михайло В., Севрюков В., Пашенко П. 2019 р.н.; Аташ Бар Фардін, Руденко О., Солод О. 2020 р.н. та інші) (<http://surl.li/svmg>). Існує практика заруб. стажув. аспір. (Вовк М., Дюкарев Д. - 30.09.20 ВШУОП, Польща). Здобувачі під час зустрічі розповіли що ЗВО мотивує до публікації наукових досліджень у фахових, спеціалізованих періодичних виданнях за кордоном та апробації результатів досліджень на закордонних наукових конференціях. Публікація у наукових виданнях ПДАА для аспірантів є безкоштовною.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

ЕГ було встановлено, що у ЗВО існує практика долучення наукових керівників аспірантів до наукових проєктів, результати яких регулярно публікуються та/або впроваджуються. Зокрема ЕГ підтверджено керівництво ініціативними тематиками та/або безпосередня участь у їх виконанні. Наукові керівники аспірантів є керівниками або відповідальними виконавцями тем “Управління соціально економічною системою в умовах національних і глобалізаційних викликів” (державний реєстраційний номер 0117U003102); “Управління соціально-економічним розвитком агропродовольчої сфери України” (державний реєстраційний номер 0118U005208); “Управління національною безпекою в умовах глобалізаційних викликів: макро-, мікро-, регіональний та галузевий рівні” (державний реєстраційний номер 0118U005209) а також 4 госпдоговірних тем та 17 ініціативних наукових тем (“Управління продовольчою безпекою України”, “Інклюзивний розвиток агросфери”, “Особливості комунікативного менеджменту в сучасних організаціях”, “Удосконалення системи управління персоналом в умовах розвитку вітчизняних підприємств”, “Стратегічний розвиток операційного менеджменту виробництва продукції рослинництва”, “Формування стратегії аграрних підприємств”, “Організаційно-економічний механізм управління аграрним підприємством”, “Оцінка моделі функціонування організаційно-економічного механізму забезпечення продовольчої безпеки України”, “Напрями вдосконалення управління економічною безпекою підприємств в умовах фінансової кризи”, “Менеджмент підприємств в ринкових умовах: антикризові та стратегічні аспекти”, “Управління ресурсозберігаючим розвитком підприємств”, “Управління ресурсозберігаючим розвитком підприємств”, “Управління інформаційною безпекою”, “Соціо-еколого-економічний потенціал управління земельними ресурсами в контексті сталого розвитку сільських територій”, “Управління креативною активністю персоналу підприємств в умовах формування постіндустріальної економіки”, “Інноваційний розвиток підприємств в контексті інформаційного, кадрового та фінансового забезпечення”, “Розвиток аграрних підприємств як соціально-економічних систем”), де науковці, в т.ч. і аспіранти та докторанти презентують результати своїх досліджень (<http://surl.li/ssbq>), за результатами виконання яких публікуються монографії, статті у фахових виданнях, та видань, які входять до наукометричних баз Scopus, Web of Science Core Collection, тези тощо.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад’юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

ПДАА надає особливій уваги популяризації питань дотримання академічної доброчесності у науковій спільноті. ЕГ під час відеозустрічей зі здобувачами, НПП та менеджментом ПДАА підтверджено наявність чітко регламентованих процедур дотримання принципів академічної доброчесності та усвідомлення усіма учасниками освітнього процесу необхідності уникнення плагіату під час виконання науково-дослідної роботи. Зокрема, доц.О.Вараксіною було продемонстровано яким чином здійснюється перевірка на плагіат поданих статей через системи Unicheck та StrikePlagiarism. Максимальна ступінь, що було виявлено - це некоректне цитування авторів, про що здобувача було повідомлено та ним це було усунуто. В той же час, здобувачем О.Лопушинською було зазначено те, що здобувачі можуть звертатись до інших платформ та надавати довідку про відсутність плагіату. Також нею було зазначено про те, що в ПДАА проходить відео-конкурс з популяризації академічної доброчесності очима студентів. Дотримання академічної доброчесності в ПДАА врегульовано нормативними документами ЗВО: “Положенням про академічну доброчесність здобувачів ступеня доктора філософії, доктора наук” (<http://surl.li/sxbh>), “Кодексом академічної доброчесності ПДАА” (<http://surl.li/swup>), “Кодексом про етику викладача та здобувачів вищої освіти ПДАА” (<http://surl.li/swur>), “Положенням про комісію з академічної доброчесності ПДАА” (<http://surl.li/tnzc>);

“Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАА” (<http://surl.li/tnzf>). На сайті ПДАА в окремій вкладці зібрана та розміщена вся інформація щодо питання регулювання академічної доброчесності (<http://surl.li/sxbo>). Аналіз проведеного анкетування (<http://surl.li/sxdw>, <http://surl.li/sxdq>) свідчить про те, що 100% респондентів (як НПП, так і здобувачі) ознайомлені із нормативною базою щодо регулювання питань академічної доброчесності в ПДАА. При поданні дисертаційної роботи до захисту проводиться її перевірка на плагіат та здійснюється попередня експертиза дисертації, про що надається висновок. При реалізації ОНП “Менеджмент”, як засвідчили Гарант, НПП та здобувачі, проявів порушення академічної доброчесності не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

ОНП реалізується в межах функціонування наукової школи кафедри, що підтверджується значною кількістю захищених дисертацій під керівництвом НПП кафедри. ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів, забезпечує їх підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю. ЕГ встановлено дотичність наукових досліджень здобувачів напрямам досліджень їх наукових керівників. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП “Менеджмент” можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів. Здобувачі активно долучаються до освітньо-наукової діяльності кафедри, приймають участь у написанні наукових статей, монографій тощо. З метою апробації результатів досліджень аспірантів, кафедра менеджменту ініціювала відкриття 3-ох науково-дослідних тем з номером державної реєстрації, 4 госпдоговірних тем та 17 ініціативних. В ЗВО створені необхідні умови щодо дотримання принципів академічної доброчесності. Проявів порушення академічної доброчесності не було.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Недостатня залученість здобувачів до міжнародних наукових проєктів, дослідницьких грантів та програм академічної мобільності. Рекомендовано: збільшити активність у формуванні проєктних пропозицій в міжнародних та європейських грантових програмах та залучати здобувачів ОНП “Менеджмент” до участі. Забезпечити активізацію використання існуючого потенціалу внутрішньоукраїнської та міжнародної співпраці ПДАА для забезпечення зростання мобільності аспірантів ОНП “Менеджмент”.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ЕГ встановила, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів, наукові дослідження здобувачів дотичні напрямам досліджень їх наукових керівників. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП “Менеджмент” можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень здобувачів. Слабкими сторонами визначено недостатню залученість здобувачів до міжнародних наукових проєктів та програм академічної мобільності. Враховуючи зазначені сильні та слабкі сторони ЕГ вважає, що ОНП за Критерієм 10 відповідає рівню В.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Таблиця 1.pdf</i>	9RDqDmQfpgK+WDjiMhdx+Z5k+A76CLoGB8Gxqy VCk48=
Додаток	<i>Таблиця 2.pdf</i>	i8TGeXaT9oPPQgM6mEWw+QNsHmiY7djQVcIBgG olDBc=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Гавловська Наталія Іванівна

Члени експертної групи

Ковтун Олена Анатоліївна

